

**ADAPTACIÓN DA
PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA
2019/2020**

IES PONTECALDELAS

DEPARTAMENTO DE BIOLOXÍA E XEOLOXÍA

Índice

1. Introducción e fundamentación legal	página 1
2. Procedementos e instrumentos de avaliación e cualificación	página 2
3. Metodoloxía e actividades no 3º trimestre	página 4
4. Táboas de estándares de aprendizaxe avaliáveis imprescindibles:	
Biloxía e Xeoloxía 1º ESO.....	página 5
Biloxía e Xeoloxía 3º ESO.....	página 13
Ámbito Científico Matemático PMAR	página 21
Biloxía e Xeoloxía 4º ESO	página 33
Cultura Científica 4º ESO	página 35
Biloxía e Xeoloxía 1º Bacharelato	página 42
Anatomía Aplicada 1º Bacharelato	página 49
Biloxía 2º Bacharelato	página 57
Xeoloxía 2º Bacharelato	página 64
5. Información e publicidade	página 74

1. Introducción e fundamentación legal

Realízase a adaptación da programación didáctica do Departamento despois de decretado o estado de alerta sanitaria e posterior estado de alarma que provocou a desaparición de clases presenciais en tódolos centros educativos desde o día 13 de marzo de 2019 e publicadas Instrucións o 27 de abril para o desenvolvemento do terceiro trimestre.

No momento do decreto de alerta sanitaria o centro atópase nas últimas semanas do segundo trimestre faltando a realización de moitas probas escritas e non dando tempo ao alumnado a presentar moitos dos traballos individuais ou grupais con data de entrega posterior ó 13 de marzo. O desenvolvemento da programación didáctica do Departamento era o axeitado a esa altura de curso e só presentaba lixeiros retrasos non cursos máis baixos. Sinalar que o nivel de 2º de bacharelato tiña moi preto a avaliación do 2º trimestre e na organización deste nivel tense en conta que o 3º trimestre é moi curto; polo tanto, o desenvolvemento do temario estaba moi avanzado.

Desde o momento da desaparición das clases presenciais os profesores do Departamento comezan a deseñar as vías de comunicación do alumnado e a adaptar as tarefas ás novas circunstancias. Sinalar que o Departamento contaba nese intre cunha profesora de baixa e que se reincorpora nestas datas supondo para a mesma unha dificultade extra ó non contar co material de traballo no seu haber, a difícil comunicación coa persoa substituta e a menor comunicación co seu alumnado.

Durante semanas trabállase con información nada clara do futuro do curso e ata a publicación das Instrucións do 27 de abril do 2020, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa para o desenvolvemento do terceiro trimestre do curso académico 2019/2020, nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia non se ten información precisa das premisas para o desenvolvemento do traballo docente. E queda, aínda así, moito que desenvolver por parte do Centro respecto a aspectos importantísimos respecto do mesmo como son criterios de promoción e titulación. Recordamos que a avaliación do segundo trimestre realízase atendendo ás instrucións dadas nese momento para a mesma e só se avalia o traballado durante as clases presenciais e non se ten en conta o que o alumnado teña desenvolto de forma telemática desde o día 13 de marzo ata o día da avaliación.

Realízase esta adaptación da programación tendo en conta que este Departamento atopa serias dificultades para sinalar cales son os estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles ás que se refire as devanditas instrucións pois os estándares de aprendizaxe son definidos polo RD 1105/2014 e Decreto 86/2015 e onde non se establecen estándares aprendizaxes imprescindibles e onde, se entende por este Departamento, que

todas as competencias son imprescindibles. A labor de sinalar cales son as imprescindibles entre as impartidas ou entre o total das que conforman o currículo é moi pouco obxectivo e este cambio de criterio pode prexudicar gravemente a algún do noso alumnado. Para esta labor decidimos en reunión mantida telemáticamente sinalar como imprescindibles para a avaliación deste curso todos os estándares de aprendizaxe que conformaban as unidades didácticas impartidas e avaliadas. No apartado 4 desta adaptación enumeramos as unidades didácticas impartidas e os estándares de aprendizaxe asociados ás mesmas.

Retiramos desta listaxe de estándares avaliáveis aqueles asociados á realización das prácticas e traballos de campo, pola imposibilidade de recuperar telemáticamente este bloque e tamén aqueles que corresponden a unidades didácticas impartidas no segundo trimestre pero que non se puideron avaliar.

Sinalamos nesta introdución que o Departamento ten feitos moitos esforzos no compromiso de que todo o alumnado empregue a plataforma Gsuite para o traballo didáctico: nas nosas titorías abrimos e confirmamos as contas de correo do alumnado, damos instrucións do uso das aplicacións máis importantes, estimulamos a entrega de traballos individuais e comunicación co profesorado a través do correo, ... O Departamento sempre ten realizado tarefas de estímulo e promoción das novas tecnoloxías de comunicación. Temos que reflectir aquí o pouco interese que o alumnado mostrou por desenvolver estas destrezas e evitou en moitos casos o seu uso.

2. Procedementos e instrumentos de cualificación e avaliación

En reunión telemática mantida por todos os membros de este Departamento acórdase unificar criterios nestes apartados para todos os niveis.

Como instrumentos de avaliación empregaranse as tarefas que o alumnado realice das que o profesorado lle vaia propondo de cada unidade didáctica. Entre estas tarefas atópanse unhas consideradas imprescindibles, que cobren a maioría dos estándares de aprendizaxe da unidade, e outras que serían de afondamento. Salientar que as imprescindibles son copias das probas escritas, boletíns de exercicios obrigatorios do curso, esquemas ou mapas conceptuais xa realizados en aula, ... é dicir, tarefas que demostran a realización do traballo mínimo durante o curso.

As tarefas consideradas imprescindibles son de obrigada presentación e as de afondamento permitirían un maior desenvolvemento do currículo nestas unidades didácticas.

Para cualificar a materia empregárase a media aritmética das notas acadadas na primeira e segunda avaliación (esta última avaliada soamente ata o momento do decreto da alarma sanitaria).

Se o alumno/a acada unha nota inferior a 5 nesta media pode acadar o 5 (avaliación positiva) se entrega todas as tarefas obrigatorias de todas as unidades didácticas (con toda a tarefa realizada e maiormente correcta).

Se o alumno/a acada unha nota de 5 ou superior conservará esa nota e pode incrementar un punto sobre a nota se ademais das tarefas obrigatorias entrega as voluntarias. Todas elas se avaliarán sobre 1 e a media será a que se sume á media das cualificacións da primeira e segunda avaliación.

Aquel que non acade unha avaliación positiva na avaliación ordinaria de xuño presentárase a unha proba escrita na convocatoria de setembro sobre os estándares de aprendizaxe que se traballaron na primeira avaliación e na segunda ata o momento do decreto do estado de alerta sanitaria. No caso de non poder facer estes exames de forma presencial ou telemática, por motivo doutra alerta sanitaria, propórase un traballo sobre as tarefas que se fixeron durante este terceiro trimestre.

O alumnado con materia pendente será avaliado coa realización dos tres boletíns que se empregaban anteriormente para esta avaliación e a cualificación será a media aritmética dos tres boletíns. O cambio, por tanto coa programación realizada en setembro é que non se empregará proba escrita.

A cualificación final da materia pendente será a media aritmética destes tres boletíns. O primeiro xa fora realizado antes da suspensión das actividades lectivas presenciais, o segundo xa se lle entregara ó alumnado e tería que ser entregado á volta da Semana Santa. Por tanto este segundo boletín será entregado vía telemática e o terceiro facilitaráselle ó alumnado vía email e tamén será recollido de forma dixital.

Ofreceráselle á posibilidade ó alumnado con materias pendentes da realización dunha proba telemática (posibilidade contemplada nas instrucións ó abeiro das cales se redacta esta adaptación da programación). Quérese sinalar que o alumnado de materias pendentes non ten manifestado ningún interese pola súa recuperación desde inicio de curso (non asiste a reunións, non recolle tarefas, non entrega boletíns, non asiste a titorías da materia, non pregunta dúbidas, ...). Só tres alumnos/as teñen entregado o primeiro boletín e con notas baixas porque só están parcialmente feitos.

3. Metodoloxía e actividades no 3º trimestre

Desde o inicio desta situación todos os membros do Departamento teñen procurado manter un contacto fluído e por diversos medios co seu alumnado para que este non se vexa prexudicado pola non asistencia a clase. Para iso empregáronse varios métodos, sobre todo as diversas funcionalidades que permite a plataforma Gsuite (correo electrónico, Classroom, Drive, Meet, ...) ou outras semellantes; tamén se ten recurrido a chamadas telefónicas e a posta en común con todo o profesorado que lle dá clase ós grupos e coa persoa titora para coñecer as eivas coa teledocencia. Así se teñen identificado algunhas dificultades por non ter ordenador, pouca cobertura ou escasez de datos para o seguimento das clases ou dificultades na utilización correcta das novas tecnoloxías de comunicación. A todas elas se lle puxeron solución cando o alumno/a quixo manter contacto e traballo: empregouse outras plataformas ou utilidades, envíanse tarefas impresas á casa, menor esixencia nos prazos e forma de entrega, ...

De forma xeral a metodoloxía baséase na entrega por correo ou Classroom de tarefas sobre as unidades didácticas traballadas, de forma escalonada en dificultade e cun prazo de entrega. Estas tarefas poden ser de elaboración propia, sacadas de bancos de recursos do Departamento ou postas á nosa disposición polas editoriais ou recursos online.

Para o nivel de 2º de bacharelato estase a impartir materia e facilitando tarefas para completar o proceso ensino-aprendizaxe do alumnado. A impartición da materia farase fundamentalmente a través de presentacións ou apuntamentos de elaboración propia do profesorado responsable e outros recursos online. A nova materia impartida só terá valoración positiva para o alumnado.

Abríronse canles de comunicación para a resolución de dúbidas por parte do alumnado de forma individualizada.

Téñense buscado actividades que cubran un amplo rango de procedementos, competencias e centros de interese, ademais nas materias de 2º de bacharelato, que se adapten ás probas de ABAU.

Para o alumnado con adaptacións curriculares usaranse aqueles recursos facilitados polas editoriais máis axeitados para este alumnado, ademais de outros de elaboración propia.

4. Táboas de estándares de aprendizaxe avaliáveis imprescindibles

BIOLOXÍA E XEOLOXÍA 1º ESO

Unidade didáctica	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro de estándar	Mínimos esixibles	Competencias clave
1. O Universo e o noso planeta	f	B2.1. Principais modelos sobre a orixe do Universo.	B2.1. Recoñecer as ideas principais sobre a orixe do Universo, e a formación e a evolución das galaxias.	BXB2.1.1. Identifica as ideas principais sobre a orixe do universo.	<ul style="list-style-type: none"> - Coñece as teorías heliocéntricas e xeocéntricas - Identifica como erróneos postulados xeocéntricos - Sabe recoñecer a importancia do avance científico para o cambio de paradigma - Coñece autores que defenden unha ou outra teoría 	Identifica como erróneos postulados xeocéntricos	CMC CT
	f l	B2.2. Compoñentes do Universo. B2.3. Características do Sistema Solar e dos seus compoñentes. B2.4. Concepcións sobre o Sistema Solar ao longo da historia.	B2.2. Expor a organización do Universo e do Sistema Solar, así como algunhas das concepcións que sobre este sistema planetario se tiveron ao longo da historia.	BXB2.2.1. Recoñece os compoñentes do Universo e do Sistema Solar, e describe as súas características xerais.	<ul style="list-style-type: none"> - Enumera compoñentes do Sistema Solar: estrela e planetas, planetas ananos, asteroides, satélites e cometas. - Recoñece os tamaños relativos entre os compoñentes dun sistema estelar. - Sabe as posicións das órbitas dos diferentes compoñentes do Sistema Solar e os nomes dos máis importantes (estrela, planetas, planetas ananos, satélites dos planetas rochosos) - Coñece as características dos planetas rochosos (posición, tamaño relativo, satélites, atmosfera e temperaturas) - Coñece os planetas gasosos e algunhas características básicas dos mesmos. - Coñece 	Coñece que o Sistema Solar ten unha estrela central e 8 planetas que a orbitan (nomes). Coñece o satélite da Terra. Coñece diferenzas básicas entre os cometas e asteroides	CMC CT

Unidade didáctica	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro de estándar	Mínimos esixibles	Competencias clave
					características do Sol (tipo de estrela, tamaño, movemento, actividade)		
	f	B2.5. Os planetas no Sistema Solar.	B2.3. Relacionar comparativamente a posición dun planeta no sistema solar coas súas características.	BXB2.3.1. Precisa as características que se dan no planeta Terra que permiten o desenvolvemento da vida nel, e que non se dan nos outros planetas.	<ul style="list-style-type: none"> - Recoñece que o planeta Terra mantén unhas características únicas que fan posible a vida nel. - Coñece a importancia da atmosfera para o mantemento da vida (protección meteoritos, radiacións, peche ciclo da auga, efecto invernadoiro natural) - Describe outras características que fan posible a vida na Terra: magnetismo, posición no sistema - Relaciona tamaño e gravidade dun planeta coa presenza de atmosfera 	- Describe polo menos dúas características que posibilitan a vida na Terra.	CMC CT
	f	B2.6. O planeta Terra: características.	B2.4. Localizar a posición da Terra no Sistema Solar.	BXB2.4.1. Identifica a posición da Terra no Sistema Solar.	<ul style="list-style-type: none"> - Coñece a posición relativa da Terra no sistema solar respecto doutros planetas - Coñece o termo unidade astronómica e o seu valor 	Coñece a posición relativa da Terra no sistema solar respecto doutros planetas	CMC CT
	f	B2.7. Os movementos da Terra, da Lúa e do Sol, e as súas consecuencias.	B2.5. Establecer os movementos da Terra, da Lúa e do Sol, e relacionalos coa existencia do día e a noite, as estacións, as mareas e as eclipses.	BXB2.5.1. Categoriza os fenómenos principais relacionados co movemento e a posición dos astros, e deduce a súa importancia para a vida.	<ul style="list-style-type: none"> - Coñece o significado de translación e rotación. - Coñece os puntos cardinais e a súa relación co movemento da Terra - Relaciona translación/rotación con ano/día - Infere o movemento aparente do Sol e consecuencias - Sabe o motivo da presenza de estacións nas latitudes medias - Coñece o efecto da 	Coñece os puntos cardinais e a súa relación co movemento da Terra Explica as estacións sen empregar a distancia da Terra ó Sol.	CMC CT

Unidade didáctica	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro de estándar	Mínimos esixibles	Competencias clave
					inclinación da Terra no clima doutras latitudes		
2. A Xeosfera. Minerais e rochas	f	B2.8. A xeosfera: estrutura e composición da codia, o manto e o núcleo.	B2.6. Identificar os materiais terrestres segundo a súa abundancia e a distribución nas grandes capas da Terra.	BXB2.6.1. Describe as características xerais dos materiais máis frecuentes nas zonas externas do planeta e xustifica a súa distribución en capas en función da súa densidade.	- Coñece a composición química da xeosfera - Describe a xeosfera en capas segundo densidade e infire na densidade o motivo de tal ordenación - Relaciona a composición a Terra co proceso da súa formación	- Coñece que a xeosfera se distribúe en capas de diferente densidade	CMC CT
				BXB2.6.2. Describe as características xerais da codia, o manto e o núcleo terrestre, e os materiais que os compoñen, e relaciona esas características coa súa situación.	- Da codia, manto e núcleo sabe localización, composición e estado físico - Coñece as subdivisión das capas - Describe temperaturas e densidades das mesmas - Identifica os principais relevos das codias	- Coñece o nome das tres principais capas da xeosfera pola súa densidade - Sabe da existencia de dous tipos de codia - Sabe a orixe da lava dos volcáns	CMC CT
	f g ñ	B2.9. Minerais e rochas: propiedades, características e utilidades. B2.10. Xestión sustentable dos recursos minerais. Recursos minerais en Galicia.	B2.7. Recoñecer as propiedades e as características dos minerais e das rochas, distinguir as súas aplicacións máis frecuentes e salienta a súa importancia económica e a xestión sustentable.	BXB2.7.1. Identifica minerais e rochas utilizando criterios que permitan diferenciarlos.	- Diferenza entre mineral e rocha - Coñece as principais propiedades dos minerais - Dado un mineral describe as súas propiedades - Recoñece os minerais do granito - Recoñece os principais minerais dos grupos dos sulfuros, óxidos e carbonatos - Describe os tipos das rochas segundo a súa orixe - É capaz de identificar unha rocha co seu tipo	Diferenza mineral e rocha e non usa "pedra" para nomealos. Coñece a propiedade da dureza nos minerais Coñece os tipos de rochas e un exemplo de cada un.	CMC CT CAA

Unidade didáctica	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro de estándar	Mínimos esixibles	Competencias clave
					- Identifica rochas comúns		
				BXB2.7.2. Describe algunhas das aplicacións máis frecuentes dos minerais e das rochas no ámbito da vida cotiá.	- Sabe as aplicacións de 6 minerais - Describe as utilidades xerais das rochas (construción, ornato, cerámica, áridos e combustibles) - Coñece explotacións mineiras en Galicia	Recoñece a importancia económica das rochas e minerais, máis alá da xoiería.	CCEC
				BXB2.7.3. Recoñece a importancia do uso responsable e a xestión sustentable dos recursos minerais.	- Coñece os tipos de explotación mineira. - Describe impactos dos diferentes tipos de explotación mineira - Recoñece que a redución e reciclaxe son hábitos que melloran a sustentabilidade - Elabora listaxes de medidas que poden minimizar danos ambientais destas explotacións	Recoñece que unha explotación mineira ten impactos ambientais.	CSC
3. A atmosfera	f	B2.11. A atmosfera : composición e estrutura. O aire e os seus compoñentes. Efecto invernadero. Importancia da atmosfera para os seres vivos.	B2.8. Analizar as características e a composición da atmosfera, e as propiedades do aire.	BXB2.8.1. Recoñece a estrutura e a composición da atmosfera.	- Describe a composición do aire e sabe a proporción dos gases do mesmo - Coñece as capas da atmosfera e o seu orde - Coñece as características básicas das capas da atmosfera (altura, composición , procesos que se dan nelas)	Coñece a composición do aire e sabe as capas da atmosfera en orde	CMC CT
				BXB2.8.2. Recoñece a composición do aire e identifica os contaminantes principais en relación coa súa orixe.	- Coñece a composición do aire - Coñece os principais focos de emisión de contaminación atmosférica - Relaciona estes focos cos principais contaminantes	Coñece algúns dos focos de contaminación atmosférica	CMC CT
				BXB2.8.3.	- Coñece que a		CMC

Unidade didáctica	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro de estándar	Mínimos esixibles	Competencias clave
				Identifica e xustifica con argumentacións sinxelas as causas que sustentan o papel protector da atmosfera para os seres vivos.	atmosfera é imprescindible para a vida polo seu papel protector - Coñece os papeis que exerce a atmosfera como protectora da vida		CT
	b e f g m	B2.12. Contaminación atmosférica: repercusións e posibles solucións.	B2.9. Investigar e recoller información sobre os problemas de contaminación ambiental actuais e as súas repercusións, e desenvolver actitudes que contribúan á súa solución.	BXB2.9.1. Relaciona a contaminación ambiental coa deterioración ambiental, e propón accións e hábitos que contribúan á súa solución.	- Coñece efectos na saúde e nos ecosistemas da contaminación ambiental - Coñece as causas principais desta contaminación - Describe hábitos para evitar esta contaminación - Relaciona cada un destes hábitos co contaminante que evita - Infere que incidencia teñen os seus hábitos na contaminación	- Coñece efectos na saúde humana da contaminación atmosférica e propón hábitos que a reducen	CSC CSIE E
	f m	B2.12. Contaminación atmosférica: repercusións e posibles solucións.	B2.10. Recoñecer a importancia do papel protector da atmosfera para os seres vivos e considerar as repercusións da actividade humana nela.	BXB2.10.1. Relaciona situacións en que a actividade humana interfire coa acción protectora da atmosfera.	- Coñece os principais problemas globais da contaminación atmosférica - Relaciona o contaminante co problema global - Sabe que actividades humanas producen estes contaminantes	Propón accións que eviten os principais problemas de contaminación global atmosférica	CSC
4. A hidrosfera	f	B2.13. A hidrosfera. Propiedades da	B2.11. Describir as propiedades da auga e a súa	BXB2.11.1. Recoñece as propiedades anómalas da auga en	- Coñece as propiedades da auga (bo disolvente, absorción de enerxía, dilatación anómala e	Coñece algunha das propiedades da auga e a relaciona con procesos na superficie terrestre e nos seres vivos	CMC CT

Unidade didáctica	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro de estándar	Mínimos esixibles	Competencias clave
		auga. Importancia da auga para os seres vivos.	importancia para a existencia da vida.	relación coas súas consecuencias para o mantemento da vida na Terra.	adherente) - Describe procesos na superficie terrestre por mor destas propiedades - Describe procesos nos seres vivos por mor destas propiedades		
	f m	B2.14. A auga na Terra. Auga doce e salgada. B2.15. Ciclo da auga. B2.16. A auga como recurso.	B2.12. Interpretar a distribución da auga na Terra, así como o ciclo da auga e o uso que fai dela o ser humano.	BXB2.12.1. Describe o ciclo da auga en relación cos seus cambios de estado de agregación.	- Coñece as fases do ciclo da auga - Identifica en cada fase o estado físico da auga - Recoñece a importancia de cada unha das fases - Identifica os sistemas terrestres que sosteñen o ciclo da auga	Describe o ciclo da auga nalgunha das súas fases máis importantes: evaporación, precipitación e escoamento superficial	CMC CT
	a f g m	B2.17. Xestión sustentable da auga.	B2.13. Valorar e identificar a necesidade dunha xestión sustentable da auga e de actuacións persoais e colectivas que potencien a redución do consumo e a súa reutilización.	BXB2.13.1. Comprende e identifica o significado da xestión sustentable da auga doce, e enumera medidas concretas que colaboren nesa xestión.	- Coñece a problemática a escaseza de auga doce superficial - Coñece o termo sustentable - Coñece os impactos máis salientables sobre a auga doce - Identifica as medidas persoais, industriais e do sector primario que reducen o consumo de auga - Sinala boas prácticas sobre a contaminación da auga	Valora a importancia do aforro do consumo de auga e propón algunha medida salientable persoal para este aforro.	CSC CSIE E
	f m	B2.18. Contaminación das augas doces e salgadas.	B2.14. Xustificar e argumentar a importancia de preservar e non contaminar as augas doces e	BXB2.14.1. Recoñece os problemas de contaminación de augas doces e salgadas, en relación coas actividades humanas	- Coñece os principais actividades humanas que provocan impactos na augas doces e salgadas - Describe os contaminantes que estas actividades emiten - Coñece as principais medidas de	Sinala a importancia da depuración de augas residuais	CSC

Unidade didáctica	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro de estándar	Mínimos esixibles	Competencias clave
			salgadas.		prevención e corrección da contaminación hídrica, nomeadamente a depuración		
5. A Biosfera. Biodiversidade e clasificación do SsVv	f	B2.19. A biosfera. Características que fixeron da Terra un planeta habitable.	B2.15. Seleccionar as características que fan da Terra un planeta especial para o desenvolvemento da vida.	BXB2.15.1. Describe as características que posibilitaron o desenvolvemento da vida na Terra.	Describe as características que posibilitaron o desenvolvemento da vida na Terra.	Coñece dúas características únicas da Terra que posibilitaron a vida na Terra.	CMC CT
	f l m	B3.1. Concepto de biodiversidade. Importancia da biodiversidade. B3.2. Sistemas de clasificación dos seres vivos. Concepto de especie. Nomenclatura binomial. B3.3. Reinos dos seres vivos: Moneras, Protoctistas, Fungi, Metafitas e Metazoos.	B3.1. Recoñecer a importancia da biodiversidade e as características morfolóxicas principais dos grupos taxonómicos.	BXB3.1.1. Estima a importancia da biodiversidade e aplica criterios de clasificación dos seres vivos, relacionando os animais e as plantas máis comúns co seu grupo taxonómico.	- Coñece o termo biodiversidade - Describe a importancia a biodiversidade desde varios puntos de vista - Coñece o termo de especie - Coñece as características máis importantes para a clasificación dos seres vivos en reinos - Asigna a cada reino as características propias - Relaciona exemplares moi comúns con estes grupos	Coñece os 5 reinos e diferenza claramente vertebrados de invertebrados.	CCEC CMC CT
	f	B3.1. B3.2.	B3.2. Categorizar	BXB3.2.1. Identifica e	Identifica e recoñece exemplares		CMC CT

Unidade didáctica	Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro de estándar	Mínimos esixibles	Competencias clave
		B3.3.	os criterios que serven para clasificar os seres vivos e identificar os principais modelos taxonómicos aos que pertencen os animais e as plantas máis comúns.	recoñece exemplares característicos de cada un destes grupos, e salienta a súa importancia biolóxica.	característicos de cada un destes grupos - Salienta a importancia biolóxica destes exemplares		
	f m	B3.1. . B3.2. . B3.3. .	B3.3. Describir as características xerais dos grandes grupos taxonómicos e explicar a súa importancia no conxunto dos seres vivos.	BXB3.3.1. Discrimina as características xerais e singulares de cada grupo taxonómico.	Discrimina as características xerais e singulares de cada grupo taxonómico.	Discrimina as características xerais de cada grupo taxonómico.	CMC CT
	b e g	B3.7. Clasificación de animais e plantas a partir de claves dicotómicas e outros medios.	B3.6. Utilizar claves dicotómicas ou outros medios para a identificación e a clasificación de animais e plantas.	BXB3.6.1. Clasifica e identifica animais e plantas a partir de claves de identificación.	Clasifica e identifica animais e plantas a partir de claves de identificación sinxelas	Valora o uso das claves de identificación e a importancia da clasificación dos ssv	CAA
	g l ñ	B3.8. Identificación de plantas e animais propios dalgúns ecosistemas, especies en	B3.7. Determinar a partir da observación as adaptacións que permiten aos animais e ás plantas sobrevivir	BXB3.7.1. Identifica exemplares de plantas e animais propios dalgúns ecosistemas ou de interese especial por seren especies en perigo de	Identifica exemplares de plantas e animais propios dalgúns ecosistemas ou de interese especial por seren especies en perigo de extinción ou endémicas.	Coñece algunha planta ou animal en perigo de extinción	CMC CT

Unidade didáctica	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro de estándar	Mínimos esixibles	Competencias clave
		extinción e especies endémicas. Adaptacións dos animais e as plantas ao medio. Biodiversidade en Galicia.	en determinados ecosistemas, con especial atención aos ecosistemas galegos.	extinción ou endémicas. BxB3.7.2. Relaciona coa súa adaptación ao medio a presenza de determinadas estruturas nos animais e nas plantas máis comúns. BxB3.7.3. Identifica exemplares de plantas e animais propios dos ecosistemas galegos.	Relaciona coa súa adaptación ao medio a presenza de determinadas estruturas nos animais e nas plantas máis comúns. Identifica exemplares de plantas e animais propios dos ecosistemas galegos.		CAA CMC CT CCEC

BIOLOXÍA E XEOLOXÍA 3º ESO

Unidade didáctica	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro do estándar	Mínimos esixibles	Competencias clave
1. A célula unidade estrutural e funcional dos seres vivos	h, o	B1.1.	B1.1.	BXB1.1.1. Identifica os termos máis frecuentes do vocabulario científico e exprésase con corrección, tanto oralmente como por escrito.	- Exprésase con corrección oralmente. - Exprésase con corrección por escrito.	Emprega correctamente o vocabulario científico específico da unidade.	CCL CMCCT
	b, e, f, g, h, m,	B1.3.	B1.2.	BXB1.2.2. Transmite a información seleccionada de xeito preciso utilizando diversos soportes.	Transmite a información seleccionada de xeito preciso oralmente.	Transmite a información seleccionada de xeito preciso oralmente.	CD CCL

Unidade didáctica	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro do estándar	Mínimos esixibles	Competencias clave
	o						
	f	B2.1.	B2.1.	BXB2.1.1. Diferencia a materia viva da inerte partindo das características particulares de ambas.	- Coñece as características propias da materia viva. - Diferencia a materia viva da inerte.	Diferencia a materia viva da inerte.	CMCCT
		B2.2.		BXB2.1.2. Establece comparativamente as analogías e as diferenzas entre célula procariota e eucariota, e entre célula animal e vexetal.	- Establece comparativamente e as analogías e as diferenzas entre célula procariota e eucariota. - Establece comparativamente e as analogías e as diferenzas entre célula animal e vexetal.	Establece as analogías e as diferenzas entre a célula procariota e eucariota e entre célula vexetal e animal.	CMCCT
	f	B3.3.	B3.1.	BXB3.1.2. Diferencia os tipos celulares e describe a función dos orgánulos máis importantes.	Describe a función dos orgánulos máis importantes de cada tipo celular.	Describe as funcións dos orgánulos máis importantes.	CMCCT
	f	B2.3.	B2.2.	BXB2.2.1. Recoñece e diferencia a importancia de cada función para o mantemento da vida.	- Recoñece e diferencia a importancia da función de nutrición. - Recoñece e diferencia a importancia da función de relación. - Recoñece e diferencia a importancia da función de reprodución.	Recoñece a importancia das tres funcións vitais.	CMCCT
				BXB2.2.2. Contrasta o proceso de nutrición autótrofa e nutrición heterótrofa, e deduce a relación entre elas.	Contrasta o proceso de nutrición autótrofa e nutrición heterótrofa, e deduce a relación entre elas.	Diferencia os procesos de nutrición autótrofa e nutrición heterótrofa.	CMCCT

Unidade didáctica	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro do estándar	Mínimos esixibles	Competencias clave
2. Os niveis de organización dos seres vivos	h, o	B1.1.	B1.1.	BXB1.1.1. Identifica os termos máis frecuentes do vocabulario científico e exprésase con corrección, tanto oralmente como por escrito.	- Exprésase con corrección oralmente. - Exprésase con corrección por escrito.	Emprega correctamente o vocabulario científico específico da unidade.	CCL CMCCT
	f e	B3.1. B3.2.	B3.1.	BXB3.1.1. Interpreta os niveis de organización no ser humano e procura a relación entre eles.	Interpreta os niveis de organización no ser humano e procura a relación entre eles.	Recoñece os niveis de organización do ser humano.	CAA
	f	B3.4.	B3.2.	BXB3.2.1. Recoñece os principais tecidos que conforman o corpo humano e asóciaos á súa función.	Recoñece os principais tecidos que conforman o corpo humano e asóciaos á súa función.	Coñece a función dos principais tecidos humanos.	CMCCT
3. Nutrición e saúde	h, o	B1.1.	B1.1.	BXB1.1.1. Identifica os termos máis frecuentes do vocabulario científico e exprésase con corrección, tanto oralmente como por escrito.	- Exprésase con corrección oralmente. - Exprésase con corrección por escrito.	Emprega correctamente o vocabulario científico específico da unidade.	CCL CMCCT
	f, m	B3.12	B3.11.	BXB3.11.1. Discrimina o proceso de nutrición do da alimentación.	Discrimina o proceso de nutrición do da alimentación.	Diferenza a nutrición da alimentación.	CMCCT
				BXB3.11.2. Relaciona cada nutriente coa súa función no organismo, e recoñece hábitos nutricionais saudables.	- Relaciona cada nutriente coa súa función no organismo. - Recoñece hábitos nutricionais saudables.	Relaciona os nutrientes coa súa función.	CMCCT
f, g, m	B3.13	B3.12.	BXB3.12.1. Deseña hábitos nutricionais saudables mediante a elaboración de dietas equilibradas, utilizando táboas con grupos de alimentos cos nutrientes principais presentes neles e o seu valor calórico.	Deseña hábitos nutricionais saudables. Utiliza táboas con grupos de alimentos cos nutrientes principais presentes neles e o seu valor calórico.	Recoñece hábitos nutricionais saudables dos que non o son.	CAA, CD	

Unida de didáctica	Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro do estándar	Mínimos esixibles	Competencias clave
	c, m	B3.31.	B3.13.	BXB3.13.1. Valora e determina unha dieta equilibrada para unha vida saudable e identifica os principais trastornos da conduta alimentaria.	- Valora e determina unha dieta equilibrada para unha vida saudable. - Identifica os principais trastornos da conduta alimentaria.	Valora se unha dieta e variada e equilibrada. Identifica os principais trastornos da conduta alimentaria.	CAA CSC
5. Aparellos e sistemas implicados na función de nutrición	h, o	B1.1.	B1.1.	BXB1.1.1. Identifica os termos máis frecuentes do vocabulario científico e exprésase con corrección, tanto oralmente como por escrito.	- Exprésase con corrección por escrito.	Emprega correctamente o vocabulario científico específico da unidade.	CCL, CMCCT
	b, e, f, g, h, m, o	B1.2. e B1.3.	B1.2.	BXB1.2.3. Utiliza a información de carácter científico para formar unha opinión propia e argumentar sobre problemas relacionados.	Utiliza a información de carácter científico para formar unha opinión propia e argumentar sobre problemas de saúde.	Utiliza a información de carácter científico para argumentar sobre problemas de saúde.	CAA, CCL
	f, m	B3.14	B3.15.	BXB3.15.1. Recoñece a función de cada aparello e de cada sistema nas funcións de nutrición.	Recoñece a función dos aparellos dixestivo, respiratorio, circulatorio e excretor nas funcións de nutrición.	Coñece a función de cada aparello e sistema relacionado coa nutrición.	CMCCT

Unidade didáctica	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro do estándar	Mínimos esixibles	Competencias clave
	f, m	B3.14	B3.14.	BxB3.14.1. Determina e identifica, a partir de gráficos e esquemas, os órganos, os aparellos e os sistemas implicados na función de nutrición, e relaciónao coa súa contribución no proceso.	<ul style="list-style-type: none"> - Identifica, a partir de gráficos e esquemas, os órganos do aparello dixestivo, e relaciónao coa súa contribución no proceso. - Identifica, a partir de gráficos e esquemas, os órganos do aparello respiratorio, e relaciónao coa súa contribución no proceso. - Identifica, a partir de gráficos e esquemas, os elementos do aparello circulatorio, e relaciónao coa súa contribución no proceso. - Identifica, a partir de gráficos e esquemas, os órganos do aparello excretor, e relaciónao coa súa contribución no proceso. 	Identifica a partir de gráficos e esquemas os órganos, aparellos e sistemas implicados na función de nutrición.	CMCCT
	f, m	B3.15	B3.16.	BxB3.16.1. Coñece e explica os compoñentes dos aparellos dixestivo, circulatorio, respiratorio e excretor, e o seu funcionamento.	<ul style="list-style-type: none"> Coñece e explica os compoñentes do aparello dixestivo, e o seu funcionamento. Coñece e explica os compoñentes do aparello respiratorio, e o seu funcionamento. Coñece e explica os compoñentes do aparello circulatorio, e o seu funcionamento. 	Coñece os compoñentes do aparello dixestivo, circulatorio, respiratorio e excretor.	CMCCT

Unidade didáctica	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro do estándar	Mínimos esixibles	Competencias clave
					Coñece e explica os compoñentes do aparello excretor, e o seu funcionamento.		
	f, m	B3.16	B3.17.	BXB3.17.1. Diferencia as doenzas máis frecuentes dos órganos, os aparellos e os sistemas implicados na nutrición, e asóciaas coas súas causas.	Diferencia as doenzas máis frecuentes do aparello dixestivo e asóciaas coas súas causas. Diferencia as doenzas máis frecuentes do aparello respiratorio e asóciaas coas súas causas. Diferencia as doenzas máis frecuentes do aparello circulatorio e asóciaas coas súas causas. Diferencia as doenzas máis frecuentes do aparello excretor e asóciaas coas súas causas.	Diferencia as doenzas máis frecuentes relacionadas cos órganos da nutrición.	CMCCT
	a, b, c, m	B3.10	B3.8.	BXB3.8.1. Detalla a importancia da doazón de células, sangue e órganos para a sociedade e para o ser humano.	Detalla a importancia da doazón de células e órganos para a sociedade e para o ser humano.	Recoñece a importancia da doazón para o ser humano.	CSC
	f, g, m	B3.11	B3.9.	BXB3.9.1. Detecta as situacións de risco para a saúde relacionadas co consumo de substancias tóxicas e estimulantes, como tabaco, alcohol, drogas, etc., contrasta os seus efectos nocivos e propón medidas de prevención e control.	- Detecta as situacións de risco para a saúde relacionadas co consumo de substancias tóxicas e estimulantes, como drogas. - Contrasta os efectos nocivos das drogas. - Propón medidas de prevención e	Coñece os efectos nocivos para a saúde do consumo de alcohol, tabaco e drogas.	CSC CSIEE

Unidade didáctica	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro do estándar	Mínimos esixibles	Competencias clave
					control das drogas.		
9. Saúde, enfermidade e inmunidade	h, o	B1.1.	B1.1.	BXB1.1.1. Identifica os termos máis frecuentes do vocabulario científico e exprésase con corrección, tanto oralmente como por escrito.	- Exprésase con corrección oralmente. - Exprésase con corrección por escrito.	Emprega correctamente o vocabulario científico específico da unidade.	CCL, CMCCT
	b, e, f, g, h, m, o	B1.2. B1.3.	B1.2.	BXB1.2.1. Procura, selecciona e interpreta a información de carácter científico a partir da utilización de diversas fontes.	- Procura e selecciona información de carácter científico empregando diversas fontes. - Interpreta a información de carácter científico.	Procura, selecciona e interpreta a información de carácter científico a partir da utilización de diversas fontes.	CD, CAA
				BXB1.2.2. Transmite a información seleccionada de xeito preciso utilizando diversos soportes.	Transmite a información seleccionada de xeito preciso por escrito.	Transmite a información seleccionada de xeito preciso por escrito.	CD, CCL
				BXB1.2.3. Utiliza a información de carácter científico para formar unha opinión propia e argumentar sobre problemas relacionados.	Utiliza a información de carácter científico para formar unha opinión propia e argumentar sobre problemas de saúde.	Utiliza a información de carácter científico para formar unha opinión propia e argumentar sobre problemas de saúde.	CAA, CCL
	f, m	B3.6.	B3.4.	BXB3.4.1. Recoñece as doenzas e as infeccións máis comúns, e relaciónaaas coas súas causas.	Recoñece as doenzas e as infeccións máis comúns, e relaciónaaas coas súas causas.	Relaciona as doenzas e infeccións máis comúns coas súas causas.	CMCCT
				BXB3.4.2. Distingue e explica os mecanismos de transmisión das doenzas infecciosas.	Distingue e explica os mecanismos de transmisión das doenzas	Explica os mecanismos de transmisión das doenzas infecciosas.	CMCCT

Unidade didáctica	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro do estándar	Mínimos esixibles	Competencias clave
					infecciosas.		
	m	B3.7.	B3.5.	BXB3.5.1. Coñece e describe hábitos de vida saudable e identifícaos como medio de promoción da súa saúde e da das demais persoas.	Coñece e describe hábitos de vida saudable e identifícaos como medio de promoción da súa saúde e da das demais persoas.	Describe hábitos de vida saudables.	CSC
				BXB3.5.2. Propón métodos para evitar o contaxio e a propagación das doenzas infecciosas máis comúns.	Propón métodos para evitar o contaxio e a propagación das doenzas infecciosas máis comúns.	Propón métodos para evitar o contaxio das doenzas máis comúns.	CSIEE
	a, c, m, d, e	B3.7.	B3.6.	BXB3.6.1. Establece diferenzas entre as doenzas que afectan as rexións dun mundo globalizado, e diseña propostas de actuación.	- Establece diferenzas entre as doenzas que afectan as rexións dun mundo globalizado. - Diseña propostas de actuación para reducir as doenzas do terceiro mundo.	Recoñece as diferenzas entre as doenzas que afectan as rexións dun mundo globalizado	CSC CSIEE
	f, m	B3.8. B3.9.	B3.7.	BXB3.7.1. Explica en que consiste o proceso de inmunidade, e valora o papel das vacinas como método de prevención das doenzas.	- Explica en que consiste o proceso de inmunidade. - Valora o papel das vacinas como método de prevención das doenzas.	Explica en que consiste o proceso de inmunidade.	CMCCT, CSC

ÁMBITO CIENTÍFICO MATEMÁTICO PMAR

Unidade didáctica	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro do estándar	Mínimos esixibles	Competencias clave
1. A célula unidade estrutural e funcional dos seres vivos	h, o	B1.1	B1.1.	BXB1.1.1. Identifica os termos máis frecuentes do vocabulario científico e exprésase con corrección, tanto oralmente como por escrito.	- Exprésase con corrección por escrito.	Emprega correctamente o vocabulario científico específico da unidade.	CCL CMCCT
	b, e, f, g, h, m, o	B1.3	B1.2.	BXB1.2.2. Transmite a información seleccionada de xeito preciso utilizando diversos soportes.			CD CCL
	f	B2.1	B2.1.	BXB2.1.1. Diferenza a materia viva da inerte partindo das características particulares de ambas.	- Coñece as características propias da materia viva. - Diferenza a materia viva da inerte.	Diferenza a materia viva da inerte.	CMCCT
		B2.2		BXB2.1.2. Establece comparativamente as analogías e as diferenzas entre célula procariota e eucariota, e entre célula animal e vexetal.	- Establece comparativamente as analogías e as diferenzas entre célula procariota e eucariota. - Establece comparativamente as analogías e as diferenzas entre célula animal e vexetal.	Establece as analogías e as diferenzas entre a célula procariota e eucariota e entre célula vexetal e animal.	CMCCT
	f	B3.3	B3.1.	BXB3.1.2. Diferencia os tipos celulares e describe a función dos orgánulos máis importantes.	Describe a función dos orgánulos máis importantes de cada tipo celular.	Describe as funcións dos orgánulos máis importantes.	CMCCT
	f	B2.3	B2.2.	BXB2.2.1. Recoñece e diferencia a importancia de cada función para o mantemento da vida.	- Recoñece e diferencia a importancia da función de nutrición. - Recoñece e diferencia a importancia da función de relación. - Recoñece e diferencia a importancia da función de reprodución.	Recoñece a importancia das tres funcións vitais.	CMCCT
				BXB2.2.2. Contrasta o proceso de nutrición autótrofa e nutrición heterótrofa, e deduce a relación entre elas.	Contrasta o proceso de nutrición autótrofa e nutrición heterótrofa, e deduce a relación entre elas.	Diferencia os procesos de nutrición autótrofa e nutrición heterótrofa.	CMCCT

Unidade didáctica	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro do estándar	Mínimos esixibles	Competencias clave
2. Números naturais e racionais	e, f, g	B2.1 B2.2 B2.3 B2.4 B2.5	B2.1.	MAPB2.1.1. Aplica as propiedades das potencias para simplificar fraccións cuxos numeradores e denominadores son produtos de potencias.	<ul style="list-style-type: none"> - coñece m.c.m e m.d.d. e calcúalo axeitadamente para estes cálculos - opera axeitadamente coas propiedades das potencias para a simplificación 	Simplifica as fraccións usando as propiedades dos produtos de potencias e non outro "método"	CMCCT
				MAPB2.1.2. Distingue, ao achar o decimal equivalente a unha fracción, entre decimais finitos e decimais infinitos periódicos, e indica, nese caso, o grupo de decimais que se repiten ou forman período	<ul style="list-style-type: none"> - Sabe achar o decimal dunha fracción - Sabe os termos decimais finitos e periódicos - Identifica un número decimal con estes termos 	<ul style="list-style-type: none"> - Sabe achar o decimal dunha fracción - Sabe os termos decimais finitos e periódicos - Identifica un número decimal con estes termos 	CMCCT
				MAPB2.1.3. Expressa certos números moi grandes e moi pequenos en notación científica, opera con eles, con e sen calculadora, e utilízalos en problemas contextualizados.	<ul style="list-style-type: none"> - Coñece a notación científica e porque se emprega - Sabe operar con ela na calculadora - Emprega a notación científica ó atoparse con números moi grandes o e moi pequenos - Sabe operar con ela 	Coñece a notación científica e porque se emprega Sabe operar con eles na calculadora	CMCCT
				MAPB2.1.4. Distingue e emprega técnicas adecuadas para realizar aproximacións por defecto e por exceso dun número en problemas contextualizados, e xustifica os seus procedementos.	<ul style="list-style-type: none"> - Distingue e emprega técnicas adecuadas para realizar aproximacións por defecto e por exceso dun número - Xustifica o procedemento 	Emprega técnicas adecuadas para realizar aproximacións por defecto e por exceso dun número	CMCCT
				MAPB2.1.5. Aplica axeitadamente técnicas de truncamento e redondeo en problemas contextualizados, recoñecendo os erros de aproximación en cada caso para determinar o procedemento máis axeitado.	<ul style="list-style-type: none"> - Aplica axeitadamente técnicas de truncamento e redondeo en problemas contextualizados - Determina o procedemento máis axeitado - Recoñece os erros acumulados 	Aplica axeitadamente técnicas de truncamento e redondeo en problemas contextualizados	CMCCT
				MAPB2.1.6. Expressa o resultado dun problema, utilizando a unidade de medida adecuada, en forma de número decimal, redondeándoo se é necesario coa marxe de erro ou precisión requiridas, de acordo coa natureza dos datos.	<ul style="list-style-type: none"> - Expressa o resultado dun problema, en forma de número decimal, redondeándoo se é necesario coa marxe de erro ou precisión requiridas - Emprega as unidades de medida axeitadas 	<ul style="list-style-type: none"> - Expressa o resultado dun problema, en forma de número decimal, redondeándoo se é necesario coa marxe de erro ou precisión requiridas - Emprega as unidades de 	CMCCT

Unidade didáctica	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro do estándar	Mínimos esixibles	Competencias clave
						medida axeitadas	
				MAPB2.1.7. Calcula o valor de expresións numéricas de números enteiros, decimais e fraccionarios mediante as operacións elementais e as potencias de números naturais e expoñente enteiro, aplicando correctamente a xerarquía das operacións.	- Calcula o valor de expresións numéricas de números enteiros, decimais e fraccionarios mediante as operacións elementais aplicando correctamente a xerarquía das operacións. - Ídem das potencias de números naturais e expoñente enteiro.	Calcula o valor de expresións numéricas de números enteiros, decimais e fraccionarios mediante as operacións elementais aplicando correctamente a xerarquía das operacións.	CMCCT
				MAPB2.1.8. Emprega números racionais e decimais para resolver problemas da vida cotiá, e analiza a coherencia da solución.	- Emprega números racionais e decimais para resolver problemas da vida cotiá - Analiza a coherencia da solución	- Emprega números racionais e decimais para resolver problemas da vida cotiá - Analiza a coherencia da solución	CMCCT
3. Os niveis de organización dos seres vivos	h, o	B1.1	B1.1.	BXB1.1.1. Identifica os termos máis frecuentes do vocabulario científico e exprésase con corrección, tanto oralmente como por escrito.	- Exprésase con corrección oralmente. - Exprésase con corrección por escrito.	Emprega correctamente o vocabulario científico específico da unidade.	CCL CMCCT
	f	B3.1 B3.2	B3.1.	BXB3.1.1. Interpreta os niveis de organización no ser humano e procura a relación entre eles.	Interpreta os niveis de organización no ser humano e procura a relación entre eles.	Recoñece os niveis de organización do ser humano.	CAA
	f	B3.4	B3.2.	BXB3.2.1. Recoñece os principais tecidos que conforman o corpo humano e asóciaos á súa función.	Recoñece os principais tecidos que conforman o corpo humano e asóciaos á súa función.	Coñece a función dos principais tecidos humanos.	CMCCT
5. Nutrición e saúde	h, o	B1.1	B1.1.	BXB1.1.1. Identifica os termos máis frecuentes do vocabulario científico e exprésase con corrección, tanto oralmente como por escrito.	- Exprésase con corrección oralmente. - Exprésase con corrección por escrito.	Emprega correctamente o vocabulario científico específico da unidade.	CCL CMCCT
	b, f, g	B1.4 e B1.5	B1.3.	BXB1.3.1. Coñece e respecta as normas de seguridade no laboratorio, e coida os instrumentos e o material empregado. BXB1.3.2. Desenvolve con autonomía a planificación do traballo experimental, utilizando	- Coñece e respecta as normas de seguridade no laboratorio. - Coida os instrumentos e o material empregado. - Desenvolve con autonomía a planificación do traballo experimental,	Coñece e respecta as normas de seguridade no laboratorio. Coida os instrumentos e o material empregado. Describe as súas observacións e interpreta os	CMCCT CSC CSIEE CMCCT CAA

Unidade didáctica	Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro do estándar	Mínimos esixibles	Competencias clave
				tanto instrumentos ópticos de recoñecemento como material básico de laboratorio, argumenta o proceso experimental seguido, describe as súas observacións e interpreta os seus resultados.	utilizando tanto instrumentos ópticos de recoñecemento como material básico de laboratorio. - Describe as observacións e interpreta os resultados obtidos do traballo no laboratorio.	resultados do traballo no laboratorio.	
	f, m	B3.12.	B3.11.	BXB3.11.1. Discrimina o proceso de nutrición do da alimentación.	Discrimina o proceso de nutrición do da alimentación.	Diferenza a nutrición da alimentación.	CMCCT
				BXB3.11.2. Relaciona cada nutriente coa súa función no organismo, e recoñece hábitos nutricionais saudables.	- Relaciona cada nutriente coa súa función no organismo. - Recoñece hábitos nutricionais saudables.	Relaciona os nutrientes coa súa función.	CMCCT
	f, g, m	B3.13.	B3.12.	BXB3.12.1. Deseña hábitos nutricionais saudables mediante a elaboración de dietas equilibradas, utilizando táboas con grupos de alimentos cos nutrientes principais presentes neles e o seu valor calórico.	Deseña hábitos nutricionais saudables. Utiliza táboas con grupos de alimentos cos nutrientes principais presentes neles e o seu valor calórico.	Recoñece hábitos nutricionais saudables dos que non o son.	CAA CD
	c, m	B3.13.	B3.13.	BXB3.13.1. Valora e determina unha dieta equilibrada para unha vida saudable e identifica os principais trastornos da conduta alimentaria.	- Valora e determina unha dieta equilibrada para unha vida saudable. - Identifica os principais trastornos da conduta alimentaria.	Valora se unha dieta e variada e equilibrada. Identifica os principais trastornos da conduta alimentaria.	CAA CSC
6. Polinomios	b, f	B2.8.	B2.3.	MAPB2.3.1. Suma, resta e multiplica polinomios, expresa o resultado en forma de polinomio ordenado e aplícao a exemplos da vida cotiá.	- Suma, resta e multiplica polinomios e expresa o resultado en forma de polinomio - Ordena os polinomios - Aplica polinomios á vida cotiá	- Suma, resta e multiplica polinomios e expresa o resultado en forma de polinomio	CMCCT
				MAPB2.3.2. Coñece e utiliza as identidades notables correspondentes ao cadrado dun binomio e unha suma por diferenza, e aplícaas nun contexto adecuado.	- Coñece as identidades notables correspondentes ao cadrado dun binomio e unha suma por diferenza - Utiliza as identidades notables en operacións - Aplícaas nun contexto adecuado.	- Coñece as identidades notables correspondentes ao cadrado dun binomio e unha suma por diferenza	CMCCT

Unidade didáctica	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro do estándar	Mínimos esixibles	Competencias clave
7. Ecuacións de 2º grado	f, g, h	B2.9 B2.10 B2.11	B2.4	MAPB2.4.1. Resolve ecuacións de segundo grao completas e incompletas mediante procedementos alxébricos e gráficos.	- Resolve ecuacións de segundo grao completas e incompletas mediante procedementos alxébricos - Ídem gráficos	Resolve ecuacións de segundo grao completas e incompletas mediante procedementos alxébricos	CMCCT
				MAPB2.4.3. Formula alxebricamente unha situación da vida cotiá mediante ecuacións de primeiro e segundo grao, e sistemas lineais de dúas ecuacións con dúas incógnitas, resólveas e interpreta criticamente o resultado obtido.	- Formula situacións da vida cotiá mediante ecuacións de primeiro grao - Ídem de segundo grao - Interpreta o resultado	Formula situacións da vida cotiá mediante ecuacións de primeiro grao	CMCCT
9. Aparellos e sistemas implicados na función de nutrición	h, o	B1.1	B1.1.	BXB1.1.1. Identifica os termos máis frecuentes do vocabulario científico e exprésase con corrección, tanto oralmente como por escrito.	- Exprésase con corrección oralmente. - Exprésase con corrección por escrito.	Emprega correctamente o vocabulario científico específico da unidade.	CCL CMCCT
	b, e, f, g, h, m, o	B1.2 B1.3	B1.2.	BXB1.2.3. Utiliza a información de carácter científico para formar unha opinión propia e argumentar sobre problemas relacionados.	Utiliza a información de carácter científico para formar unha opinión propia e argumentar sobre problemas de saúde.	Utiliza a información de carácter científico para argumentar sobre problemas de saúde.	CAA CCL
	b, f, g	B1.4 B1.5	B1.3.	BXB1.3.1. Coñece e respecta as normas de seguridade no laboratorio, e coida os instrumentos e o material empregado. FQB1.4.1. Identifica material e instrumentos básicos de laboratorio e coñece a súa forma de utilización para a realización de experiencias, respectando as normas de seguridade e identificando actitudes e medidas de actuación preventivas.	- Coñece e respecta as normas de seguridade no laboratorio. - Coida os instrumentos e o material empregado.	Coñece e respecta as normas de seguridade no laboratorio, e coida os instrumentos e o material empregado.	CMCCT, CSC
				BXB1.3.2. Desenvolve con autonomía a planificación do traballo experimental, utilizando tanto instrumentos ópticos de recoñecemento como material básico de laboratorio, argumenta o proceso experimental seguido, describe as súas observacións e	- Desenvolve con autonomía a planificación do traballo experimental, utilizando material básico de laboratorio. - Interpreta os resultados obtidos do traballo no laboratorio.	Interpreta os resultados do traballo no laboratorio.	CSIEE, CMCCT, CAA

Unidade didáctica	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro do estándar	Mínimos esixibles	Competencias clave
				interpreta os seus resultados.			
b, f, g	B1.4 . e B1.5 .	B1.3.	BXB1.3.1. Coñece e respecta as normas de seguridade no laboratorio, e coida os instrumentos e o material empregado.	- Coñece e respecta as normas de seguridade no laboratorio. - Coida os instrumentos e o material empregado.	Coñece e respecta as normas de seguridade no laboratorio. Coida os instrumentos e o material empregado.	CMCCT CSC	
			BXB1.3.2. Desenvolve con autonomía a planificación do traballo experimental, utilizando tanto instrumentos ópticos de recoñecemento como material básico de laboratorio, argumenta o proceso experimental seguido, describe as súas observacións e interpreta os seus resultados.	- Desenvolve con autonomía a planificación do traballo experimental, utilizando tanto instrumentos ópticos de recoñecemento como material básico de laboratorio. - Describe as observacións e interpreta os resultados obtidos do traballo no laboratorio.	Describe as súas observacións e interpreta os resultados do traballo no laboratorio.		CSIEE CMCCT CAA
	f, m	B3.14 .	B3.15 .	BXB3.15.1. Recoñece a función de cada aparello e de cada sistema nas funcións de nutrición.	Recoñece a función dos aparellos dixestivo, respiratorio, circulatorio e excretor nas funcións de nutrición.	Coñece a función de cada aparello e sistema relacionado coa nutrición.	CMCCT
f, m	B3.14 .	B3.14 .	BXB3.14.1. Determina e identifica, a partir de gráficos e esquemas, os órganos, os aparellos e os sistemas implicados na función de nutrición, e relaciónao coa súa contribución no proceso.	- Identifica, a partir de gráficos e esquemas, os órganos do aparello dixestivo, e relaciónao coa súa contribución no proceso. - Identifica, a partir de gráficos e esquemas, os órganos do aparello respiratorio, e relaciónao coa súa contribución no proceso. - Identifica, a partir de gráficos e esquemas, os elementos do aparello circulatorio, e relaciónao coa súa contribución no proceso. - Identifica, a partir de gráficos e esquemas, os órganos do aparello excretor, e relaciónao coa súa contribución no proceso.	Identifica a partir de gráficos e esquemas os órganos, aparellos e sistemas implicados na función de nutrición.	CMCCT	

Unidade didáctica	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro do estándar	Mínimos esixibles	Competencias clave
f, m	B3.15.	B3.16.	B3.16.1. Coñece e explica os compoñentes dos aparellos dixestivo, circulatorio, respiratorio e excretor, e o seu funcionamento.	Coñece e explica os compoñentes do aparello dixestivo, e o seu funcionamento.	Coñece e explica os compoñentes do aparello dixestivo, e o seu funcionamento. Coñece e explica os compoñentes do aparello respiratorio, e o seu funcionamento. Coñece e explica os compoñentes do aparello circulatorio, e o seu funcionamento. Coñece e explica os compoñentes do aparello excretor, e o seu funcionamento.	Coñece os compoñentes do aparello dixestivo, circulatorio, respiratorio e excretor.	CMCCT
				Coñece e explica os compoñentes do aparello respiratorio, e o seu funcionamento.			
				Coñece e explica os compoñentes do aparello circulatorio, e o seu funcionamento.			
f, m	B3.16.	B3.17.	B3.17.1. Diferenza as doenzas máis frecuentes dos órganos, os aparellos e os sistemas implicados na nutrición, e asóciaas coas súas causas.	Diferenza as doenzas máis frecuentes do aparello dixestivo e asóciaas coas súas causas.	Diferenza as doenzas máis frecuentes do aparello dixestivo e asóciaas coas súas causas. Diferenza as doenzas máis frecuentes do aparello respiratorio e asóciaas coas súas causas. Diferenza as doenzas máis frecuentes do aparello circulatorio e asóciaas coas súas causas. Diferenza as doenzas máis frecuentes do aparello excretor e asóciaas coas súas causas.	Diferenza as doenzas máis frecuentes relacionadas cos órganos da nutrición.	CMCCT
				Diferenza as doenzas máis frecuentes do aparello respiratorio e asóciaas coas súas causas.			
				Diferenza as doenzas máis frecuentes do aparello circulatorio e asóciaas coas súas causas.			
				Diferenza as doenzas máis frecuentes do aparello excretor e asóciaas coas súas causas.			
a, b, c, m	B3.10.	B3.8.	B3.8.1. Detalla a importancia da doazón de células, sangue e órganos para a sociedade e para o ser humano.	Detalla a importancia da doazón de células e órganos para a sociedade e para o ser humano.	Recoñece a importancia da doazón para o ser humano.	CSC	

Unidade didáctica	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro do estándar	Mínimos esixibles	Competencias clave
	f, g, m	B3.1.1.	B3.9.	BXB3.9.1. Detecta as situacións de risco para a saúde relacionadas co consumo de substancias tóxicas e estimulantes, como tabaco, alcohol, drogas, etc., contrasta os seus efectos nocivos e propón medidas de prevención e control.	<ul style="list-style-type: none"> - Detecta as situacións de risco para a saúde relacionadas co consumo de substancias tóxicas e estimulantes, como drogas. - Contrasta os efectos nocivos das drogas. - Propón medidas de prevención e control das drogas. 	Coñece os efectos nocivos para a saúde do consumo de alcohol, tabaco e drogas.	CSC CSIEE
10. Función de relación: Sistemas nervioso e endócrino	h, o	B1.1.	B1.1.	BXB1.1.1. Identifica os termos máis frecuentes do vocabulario científico e exprésase con corrección, tanto oralmente como por escrito.	<ul style="list-style-type: none"> - Exprésase con corrección oralmente. - Exprésase con corrección por escrito. 	Emprega correctamente o vocabulario científico específico da unidade.	CCL CMCCT
	b, f, g	B1.4. . e B1.5.	B1.3.	BXB1.3.1. Coñece e respecta as normas de seguridade no laboratorio, e coida os instrumentos e o material empregado.	<ul style="list-style-type: none"> - Coñece e respecta as normas de seguridade no laboratorio. - Coida os instrumentos e o material empregado. 	Coñece e respecta as normas de seguridade no laboratorio, e coida os instrumentos e o material empregado.	CMCCT CSC
				BXB1.3.2. Desenvolve con autonomía a planificación do traballo experimental, utilizando tanto instrumentos ópticos de recoñecemento como material básico de laboratorio, argumenta o proceso experimental seguido, describe as súas observacións e interpreta os seus resultados.	<ul style="list-style-type: none"> - Desenvolve con autonomía a planificación do traballo experimental, utilizando material básico de laboratorio. - Interpreta os resultados obtidos do traballo no laboratorio. 	Interpreta os resultados do traballo no laboratorio.	CSIEE CMCCT CAA
	f, m	B3.17.	B3.18.	BXB3.18.1. Especifica a función de cada aparello e de cada sistema implicados nas funcións de relación.	Especifico a función de cada aparello e de cada sistema implicados na función de relación.	Recoñece a función de cada aparello e sistema implicado na función de relación.	CMCCT
BXB3.18.2. Describe os procesos implicados na función de relación, e identifica o órgano ou a estrutura responsables de cada proceso.				<ul style="list-style-type: none"> - Describe os procesos realizados polo sistema nervioso e identifica o órgano ou a estrutura responsables de cada proceso. - Describe os procesos realizados polo sistema endócrino e identifica o órgano ou a estrutura responsables de cada 	Relaciona os procesos do sistema nervioso co órgano ou estrutura responsable. Relaciona os procesos do sistema endócrino co órgano ou estrutura	CMCCT	

Unidade didáctica	Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro do estándar	Mínimos esixibles	Competencias clave
					proceso.	responsable.	
		B3.18.		BXB3.18.3. Clasifica os tipos de receptores sensoriais e relaciónaos cos órganos dos sentidos en que se atopan.	Clasifica os tipos de receptores sensoriais e relaciónaos cos órganos dos sentidos en que se atopan.	Relaciona os órganos dos sentidos cos seus receptores.	CMCCT
	f, m	B3.19.	B3.19.	BXB3.19.1. Identifica algunhas doenzas comúns do sistema nervioso e relaciónaaas coas súas causas, cos factores de risco e coa súa prevención.	- Describe o funcionamento do sistema nervioso ante diferentes estímulos. - Relaciona algunhas doenzas comúns do sistema nervioso coas súas causas.	Describe o funcionamento do sistema nervioso. Relaciona algunhas doenzas do sistema nervioso coas súas causas.	CMCCT CSC
		B3.20.					
	f, m	B3.21.	B3.20.	BXB3.20.1. Enumera as glándulas endócrinas e asocia con elas as hormonas segregadas e a súa función.	- Enumera as glándulas endócrinas e as hormonas segregadas por elas. - Asocia cada hormona coa súa función.	Relaciona cada glándula endócrina coa hormona que produce e esta coa súa función	CMCCT
	f, m	B3.22.	B3.21.	BXB3.21.1. Recoñece algún proceso que teña lugar na vida cotiá no que se evidencie claramente a integración neuroendócrina.	Recoñece a acción coordinada do sistema neuroendócrino.	Coñece un exemplo da vida cotiá de acción coordinada do sistema nervioso e do endócrino.	CMCCT
	f, g, m	B3.23.	B3.9.	BXB3.9.1. Detecta as situacións de risco para a saúde relacionadas co consumo de substancias tóxicas e estimulantes, como tabaco, alcohol, drogas, etc., contrasta os seus efectos nocivos e propón medidas de prevención e control.	- Detecta as situacións de risco para a saúde relacionadas co consumo de substancias tóxicas e estimulantes, como drogas. - Contrasta os efectos nocivos das drogas. - Propón medidas de prevención e control das drogas.	Coñece os efectos nocivos para a saúde do consumo de alcohol, tabaco e drogas.	CSC CSIEE
	a, d, g, m	B3.24.	B3.10.	BXB3.10.1. Identifica as consecuencias de seguir condutas de risco coas drogas, para o individuo e a sociedade.	Identifica as consecuencias de seguir condutas de risco coas drogas, para o individuo e a sociedade.	Recoñece as consecuencias das condutas de risco coas drogas	CSC

Unidade didáctica	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro do estándar	Mínimos esixibles	Competencias clave
11. Sistemas de ecuacións	f, g, h	B2.9 B2.10 B2.11	B2.4.	MAPB2.4.2. Resolve sistemas de dúas ecuacións lineais con dúas incógnitas mediante procedementos alxébricos ou gráficos	- Resolve sistemas de dúas ecuacións lineais con dúas incógnitas mediante procedementos alxébricos - Ídem gráficos	Resolve sistemas de dúas ecuacións lineais con dúas incógnitas	CMCCT
				MAPB2.4.3. Formula alxebricamente unha situación da vida cotiá mediante ecuacións de primeiro e segundo grao, e sistemas lineais de dúas ecuacións con dúas incógnitas, resólveas e interpreta criticamente o resultado obtido.	- Formula alxebricamente unha situación da vida cotiá mediante sistemas lineais de dúas ecuacións con dúas incógnitas - Valora o resultado	Formula alxebricamente unha situación da vida cotiá sinxela mediante sistemas lineais de dúas ecuacións con dúas incógnitas	CMCCT
12. Función de relación: o aparello locomotor	h, o	B1.1	B1.1.	BXB1.1.1. Identifica os termos máis frecuentes do vocabulario científico e exprésase con corrección, tanto oralmente como por escrito.	- Exprésase con corrección oralmente. - Exprésase con corrección por escrito.	Emprega correctamente o vocabulario científico específico da unidade.	CCL CMCCT
	f	B3.23	B3.22	BXB3.22.1. Localiza os principais ósos e músculos do corpo humano en esquemas do aparello locomotor.	- Localiza os principais ósos do corpo humano en esquemas. - Localiza os principais músculos do corpo humano en esquemas.	Localiza os principais ósos e músculos en esquemas do aparello locomotor.	CMCCT
	f, m	B3.23	B3.23	BXB3.23.1. Diferencia os tipos de músculos en función do seu tipo de contracción, e relaciónaos co sistema nervioso que os controla.	- Diferencia os tipos de músculos en función do seu tipo de contracción. - Relaciona os tipos de músculos co sistema nervioso que os controla.	Diferencia os tipos de músculos en función do seu tipo de contracción.	CMCCT
	f, m	B3.24	B3.24	BXB3.24.1. Identifica os factores de risco máis frecuentes que poden afectar o aparello locomotor e relaciónaos coas lesións que producen.	Identifica os factores de risco máis frecuentes que poden afectar o aparello locomotor e relaciónaos coas lesións que producen.	Coñece os factores de risco que poden causar lesións no aparello locomotor.	CSC CAA
14. Saúde, enfermidade e inmunidade	h, o	B1.1	B1.1.	BXB1.1.1. Identifica os termos máis frecuentes do vocabulario científico e exprésase con corrección, tanto oralmente como por escrito.	- Exprésase con corrección oralmente. - Exprésase con corrección por escrito.	Emprega correctamente o vocabulario científico específico da unidade.	CCL CMCCT
	b, e, f, g, h, m, o	B1.2 B1.3	B1.2.	BXB1.2.1. Procura, selecciona e interpreta a información de carácter científico a partir da utilización de diversas fontes.	- Procura e selecciona información de carácter científico empregando diversas fontes. - Interpreta a información de carácter científico.	Procura, selecciona e interpreta a información de carácter científico a partir da utilización de diversas fontes.	CD CAA

Unidade didáctica	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro do estándar	Mínimos esixibles	Competencias clave
				BXB1.2.2. Transmite a información seleccionada de xeito preciso utilizando diversos soportes.	Transmite a información seleccionada de xeito preciso por escrito.	Transmite a información seleccionada de xeito preciso por escrito.	CD CCL
				BXB1.2.3. Utiliza a información de carácter científico para formar unha opinión propia e argumentar sobre problemas relacionados.	Utiliza a información de carácter científico para formar unha opinión propia e argumentar sobre problemas de saúde.	Utiliza a información de carácter científico para formar unha opinión propia e argumentar sobre problemas de saúde.	CAA CCL
	f, m	B3.6	B3.4.	BXB3.4.1. Recoñece as doenzas e as infeccións máis comúns, e relaciónaas coas súas causas.	Recoñece as doenzas e as infeccións máis comúns, e relaciónaas coas súas causas.	Relaciona as doenzas e infeccións máis comúns coas súas causas.	CMCCT
				BXB3.4.2. Distingue e explica os mecanismos de transmisión das doenzas infecciosas.	Distingue e explica os mecanismos de transmisión das doenzas infecciosas.	Explica os mecanismos de transmisión das doenzas infecciosas.	CMCCT
	m	B3.7	B3.5.	BXB3.5.1. Coñece e describe hábitos de vida saudable e identifícaos como medio de promoción da súa saúde e da das demais persoas.	Coñece e describe hábitos de vida saudable e identifícaos como medio de promoción da súa saúde e da das demais persoas.	Describe hábitos de vida saudables.	CSC
				BXB3.5.2. Propón métodos para evitar o contaxio e a propagación das doenzas infecciosas máis comúns.	Propón métodos para evitar o contaxio e a propagación das doenzas infecciosas máis comúns.	Propón métodos para evitar o contaxio das doenzas máis comúns.	CSIEE
	a, c, m, d, e	B3.7	B3.6.	BXB3.6.1. Establece diferenzas entre as doenzas que afectan as rexións dun mundo globalizado, e deseña propostas de actuación.	- Establece diferenzas entre as doenzas que afectan as rexións dun mundo globalizado. - Deseña propostas de actuación para reducir as doenzas do terceiro mundo.	Recoñece as diferenzas entre as doenzas que afectan as rexións dun mundo globalizado	CSC CSIEE
	f, m	B3.8 B3.9	B3.7.	BXB3.7.1. Explica en que consiste o proceso de inmunidade, e valora o papel das vacinas como método de prevención das doenzas.	- Explica en que consiste o proceso de inmunidade. - Valora o papel das vacinas como método de prevención das doenzas.	Explica en que consiste o proceso de inmunidade.	CMCCT CSC

Unidade didáctica	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro do estándar	Mínimos esixibles	Competencias clave
16. Polígonos e poliedros	e, f, l, n	B3.1 B3.2 B3.5	B3.1.	MAPB3.1.4. Calcula o perímetro de polígonos, a lonxitude de circunferencias e a área de polígonos e de figuras circulares en problemas contextualizados, aplicando fórmulas e técnicas adecuadas.	- Coñece os principais polígonos - Resolve perímetros e áreas coa axuda de fórmulas dadas - Coñece as fórmulas de perímetros e áreas dos principais polígonos - Resolve problemas contextualizados	- Coñece os principais polígonos - Resolve perímetros e áreas coa axuda de fórmulas dadas	CMCCT
				MAPB3.1.5. Calcula áreas e volumes de poliedros regulares e corpos de revolución en problemas contextualizados, aplicando fórmulas e técnicas adecuadas.	- Coñece os poliedros regulares e corpos de revolución - Calcula a súa área e superficie dada a fórmula - Coñece as fórmulas de áreas e superficies dos mesmos - Resolve problemas contextualizados	- Coñece os poliedros regulares e corpos de revolución - Calcula a súa área e superficie dada a fórmula	CMCCT
	f, l, n	B3.3	B3.2	MAPB3.2.1. Divide un segmento en partes proporcionais a outros dados e establece relacións de proporcionalidade entre os elementos homólogos de dous polígonos semellantes	Divide un segmento en partes proporcionais a outros dados e establece relacións de proporcionalidade entre os elementos homólogos de dous polígonos semellantes	Divide un segmento en partes proporcionais a outros dados e establece relacións de proporcionalidade entre os elementos homólogos de dous polígonos semellantes	CMCCT
				MAPB3.2.2. Recoñece triángulos semellantes e, en situacións de semellanza, utiliza o teorema de Tales para o cálculo indirecto de lonxitudes.	- Recoñece triángulos semellantes - Coñece o teorema de Tales - Emprega o teorema de Tales para resolver problemas	- Recoñece triángulos semellantes - Coñece o teorema de Tales - Emprega o teorema de Tales para resolver problemas	CMCCT
	b, e, f, g	B1.7	B1.11	MAPB1.11.4. Recrea ámbitos e obxectos xeométricos con ferramentas tecnolóxicas interactivas para amosar, analizar e comprender propiedades xeométricas.	- Recrea ámbitos e obxectos xeométricos con ferramentas tecnolóxicas interactivas para amosar propiedades xeométricas - Analiza e comprende éstas		CMCCT

BIOLOXÍA E XEOLOXÍA 4º ESO

Unidade didáctica	Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro do estándar	Mínimos esixibles	Competencias clave
2. A célula: unidade da vida	f, h	B1.1	B1.1.	B1.1.1. Compara a célula procariota e a eucariota, a animal e a vexetal, e recoñece a función dos orgánulos celulares e a relación entre morfoloxía e función.	Compara a célula procariota e a eucariota.	Explica os postulados da teoría celular.	CAA CMCCT
					Compara a célula a animal e a vexetal.	Diferenza as células procariotas, eucariotas vexetais e animais.	
					Recoñece a función dos orgánulos celulares e a relación entre morfoloxía e función.	Coñece a función dos principais orgánulos.	
							B1.1.2. Identifica tipos de células utilizando o microscopio óptico, micrografías e esquemas gráficos.
	f, g	B1.2	B1.2.	B1.2.1. Distingue os compoñentes do núcleo e a súa función segundo as etapas do ciclo celular.	Distingue os compoñentes do núcleo e a súa función.	Explica os compoñentes do núcleo e a súa función.	CCL CAA
3. Os caracteres e a súa herdanza	f, g	B1.2	B1.2.	B1.2.1. Distingue os compoñentes do núcleo e a súa función segundo as etapas do ciclo celular.	Coñece os principais procesos de cada etapa do ciclo celular.	Coñece os principais procesos de cada etapa do ciclo celular.	CCL CAA
	f, g	B1.3	B1.3.	B1.3.1. Recoñece as partes dun cromosoma utilizándoo para construír un cariotipo.	Recoñece as partes dun cromosoma. Constrúe un cariotipo.	Identifica e diferencia as partes dun cromosoma.	CMCCT
	g, f, h	B1.4	B1.4.	B1.4.1. Recoñece as fases da mitose e meiose, diferencia ambos os procesos e distingue o seu significado biolóxico.	Recoñece as fases da mitose e meiose. Diferencia os procesos de mitose e meiose e distingue o seu significado biolóxico.	Coñece as semellanzas e as diferenzas entre a mitose e a meiose	CMCCT CAA
	b, a	B1.8	B1.8.	B1.8.1. Recoñece e explica en que consisten as mutacións e os seus tipos.	Explica en que consisten as mutacións cromosómicas.	Define o concepto de mutación e clasifica as mutacións en función de diferentes criterios.	CMCTT CAA
4. As leis da herdanza	f, g, h	B1.9	B1.9.	B1.9.1. Recoñece os principios básicos da xenética mendeliana e resolve problemas prácticos de cruzamentos con un ou dous caracteres.	Recoñece os principios básicos da xenética mendeliana.	Formula os principios da xenética mendeliana. Resolve problemas de	CMCTT CAA CCEC
		B1.10 e B1.11			Resolve problemas prácticos de cruzamentos con un ou dous		

Unidade didáctica	Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro do estándar	Mínimos esixibles	Competencias clave
					caracteres.	xenética con un carácter.	
	g	B1.12	B1.10	BXB1.10.1. Resolve problemas prácticos sobre a herdanza do sexo e a ligada ao sexo.	Resolve problemas prácticos sobre a herdanza do sexo e a ligada ao sexo.	Resolve problemas prácticos sinxelos sobre a herdanza do sexo.	CAA CSIEE
	a, c, g, m	B1.13	B1.11	BXB1.11.1. Identifica as doenzas hereditarias máis frecuentes e o seu alcance social, e resolve problemas prácticos sobre doenzas hereditarias, utilizando árbores xenealóxicas.	Identifica as doenzas hereditarias máis frecuentes e o seu alcance social. Resolve problemas prácticos sobre doenzas hereditarias utilizando árbores xenealóxicas.	Describe trastornos de orixe xenética frecuentes. Interpreta árbores xenealóxicas.	CMCCT CSC
5. Os xenes e a súa manipulación	g, f, h	B1.5	B1.5.	BXB1.5.1. Distingue os ácidos nucleicos e enumera os seus compoñentes.	Distingue os tipos de ácidos nucleicos. Enumera os compoñentes dos ácidos nucleicos.	Describe a función, composición química e a estrutura do ADN/ARN	CAA CSIEE
	g, h	B1.6	B1.6.	BXB1.6.1. Recoñece a función do ADN como portador da información xenética, e relaciónao co concepto de xene.	Recoñece a función do ADN como portador da información xenética. Relaciona o concepto de xene coa función do ADN.	Recoñece a función do ADN como portador da información xenética.	CAA
	g, b	B1.7	B1.7.	BXB1.7.1. Ilustra os mecanismos da expresión xenética por medio do código xenético.	Describe o proceso de transcrición. Describe o proceso de traducción.	Describe o proceso de transcrición e tradución do ADN e explica o manexo do código xenético	CAA CSIEE
	b, a	B1.8	B1.8.	BXB1.8.1. Recoñece e explica en que consisten as mutacións e os seus tipos.	Explica en que consisten as mutacións. Recoñece os tipos de mutacións xénicas.	Define o concepto de mutación e clasifica as mutacións en función de diferentes criterios.	CMCTT CAA
	f	B1.14	B1.12	BXB1.12.1. Diferencia técnicas de traballo en enxeñaría xenética.	Diferencia técnicas de traballo en enxeñaría xenética.	Describe técnicas básicas de enxeñaría xenética.	CMCCT CSIEE
	g, h, m	B1.15	B1.13	BXB1.13.1. Describe as técnicas de clonación animal, distinguindo clonación terapéutica e reprodutiva.	Describe a técnica de clonación animal. Distingue a clonación terapéutica da reprodutiva.	Describe o proceso da clonación.	CSC CSIEE CAA
	a, c, g	B1.16	B1.14	BXB1.14.1. Analiza as implicacións éticas, sociais e ambientais da enxeñaría	Analiza as implicacións éticas, sociais e ambientais da enxeñaría	Argumenta as vantaxes e inconvenientes	CSC CSIEE

Unidade didáctica	Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro do estándar	Mínimos esixibles	Competencias clave
				xenética.	xenética.	das aplicacións da enxeñaría xenética.	
	a, c, d	B1.15	B1.15	BXB1.15.1. Interpreta criticamente as consecuencias dos avances actuais no campo da biotecnoloxía.	Interpreta criticamente as consecuencias dos avances actuais no campo da biotecnoloxía.	Valora as aplicacións da biotecnoloxía moderna.	CSC
6. A evolución dos seres vivos	a, c, g, h	B1.16 e B1.17	B1.16	BXB1.16.1. Distingue as características diferenciadoras entre lamarckismo, darwinismo e neodarwinismo.	Distingue as características diferenciadoras entre lamarckismo, darwinismo e neodarwinismo.	Distingue as características diferenciadoras entre lamarckismo e darwinismo.	CMCCT CAA
	g, h	B1.16 e B1.17	B1.17	BXB1.17.1. Establece a relación entre variabilidade xenética, adaptación e selección natural.	Establece a relación entre variabilidade xenética, adaptación e selección natural.	Comprende os mecanismos de evolución.	CAA
	g	B1.18	B1.18	BXB1.18.1. Interpreta árbores filoxenéticas.	Interpreta árbores filoxenéticas.	Interpreta árbores filoxenéticas.	CAA
	g, h, b	B1.19	B1.19	BXB1.19.1. Recoñece e describe as fases da hominización.	Recoñece e describe as fases da hominización.	Distingue as principais características diferenciadoras dos homínidos.	CMCCT CCL

CULTURA CIENTÍFICA 4º ESO

Unidade didáctica	Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro do estándar	Mínimos esixibles	Competencias clave
1. Ciencia, tecnoloxía e sociedade	b, e, f, g, h, m	B1.1	B1.1.	CCIB1.1.1. Analiza un texto científico, valorando de forma crítica o seu contido.	Analiza un texto científico, valorando de forma crítica o seu contido.	Analiza un texto científico, valorando de forma crítica o seu contido.	CAA CCL
				CCIB1.1.2. Presenta información sobre un tema tras realizar unha procura guiada de fontes de contido científico, utilizando tanto os soportes tradicionais como internet.	Realiza unha procura guiada sobre un tema de contido científico en diferentes fontes de información.	Presenta información sobre un tema tras realizar unha procura guiada de fontes de contido científico,	CCL CD CAA
					Presenta información sobre un tema de contido		

Unidade didáctica	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro do estándar	Mínimos esixibles	Competencias clave	
					científico internet.	utilizando tanto os soportes tradicionais como internet.		
					Presenta información sobre un tema de contido científico utilizando revistas de divulgación científica da biblioteca.			
	a, f, l, ñ	B1.2	B1.2.	CCIB1.2.1. Analiza o papel da investigación científica como motor da nosa sociedade e a súa importancia ao longo da historia.	Analiza o papel da investigación científica como motor da nosa sociedade. Analiza a importancia da investigación científica ao longo da historia.	Analiza o papel da investigación científica como motor da nosa sociedade e a súa importancia ao longo da historia.	CAA CCEC	
	a, b, e, f, g, h, o	B1.1	B1.3.	CCIB1.3.1. Comenta artigos científicos divulgativos realizando valoracións críticas e análises das consecuencias sociais, e defende en público as súas conclusións.	Comenta artigos científicos divulgativos realizando valoracións críticas e análises das consecuencias sociais.	Comenta artigos científicos divulgativos sinxelos realizando valoracións críticas e análises das consecuencias sociais, e defende as súas conclusións.	CCL CD CAA CSIEE	
					Defende en público as súas conclusións sobre artigos científicos divulgativos.			
2. O Universo	a, e, f	B2.1	B2.1.	CCIB2.1.1. Describe as teorías acerca da orixe, a evolución e o final do Universo, e establece os argumentos que as sustentan.	Describe as teorías acerca da orixe do Universo, e establece os argumentos que as sustentan. Describe as teorías acerca da evolución e o final do Universo.		CMCCT	
	f	B2.2	B2.2.	CCIB2.2.1. Recoñece a teoría do Big Bang como explicación á orixe do Universo.	Recoñece a teoría do Big Bang como explicación á orixe do Universo.			Explica brevemente a teoría do Big Bang.
				CCIB2.2.2. Sinala os acontecementos científicos que foron fundamentais para o coñecemento actual do Universo.	Sinala os acontecementos científicos que foron fundamentais para o coñecemento actual do Universo.	Coñece os descubrimentos científicos que avalan a teoría do Big Bang.	CMCCT	
	f	B2.2	B2.3.	CCIB2.3.1. Establece a organización do Universo coñecido, e sitúa nel o sistema solar.	Establece a organización do Universo coñecido.	Sitúa o sistema solar no Universo.	Establece a organización do Universo coñecido.	CMCCT
					Distingue os principais tipos de galaxias.			
				CCIB2.3.2. Determina, coa axuda de exemplos, os aspectos máis salientables da Vía Láctea.	Determina os aspectos máis salientables da Vía Láctea.			
				CCIB2.3.3. Xustifica a existencia da materia escura para explicar a	Explica a composición do Universo.	Explica a composición do	CMCCT	

Unidade didáctica	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro do estándar	Mínimos esixibles	Competencias clave
				estrutura do Universo.	Xustifica a existencia da materia escura para explicar a estrutura do Universo.	Universo.	
	f	B2.2	B2.4.	CCIB2.4.1. Argumenta a existencia dos buratos negros e describe as súas principais características.	Argumenta a existencia dos buratos negros. Describe as principais características dun burato negro.	Define burato negro.	CMCCT
	f	B2.2	B2.5.	CCIB2.5.1. Coñece as fases da evolución estelar e describe en cal delas atopar o noso Sol.	Coñece as fases da evolución estelar e describe en cal delas atopar o noso Sol.	Coñece as fases da evolución estelar.	CMCCT
	a, b, e, f, g, h, o	B1.1	B1.3.	CCIB1.3.1. Comenta artigos científicos divulgativos realizando valoracións críticas e análises das consecuencias sociais, e defende en público as súas conclusións.	Comenta artigos científicos divulgativos realizando valoracións críticas e análises das consecuencias sociais. Defende en público as súas conclusións sobre artigos científicos divulgativos.	Comenta artigos científicos divulgativos realizando valoracións críticas e análises das consecuencias sociais, e defende as súas conclusións.	CCL CD CAA CSIEE
3. O Sistema Solar	f	B2.3	B2.6.	CCIB2.6.1. Explica a formación do Sistema Solar e describe a súa estrutura e as súas características principais.	Explica a formación do Sistema Solar. Describe a estrutura do Sistema Solar. Describe as características principais do Sol. Describe as características principais dos planetas.	Explica a formación do Sistema Solar e describe a súa estrutura e as súas características principais.	CMCCT
	f	B2.2	B2.5.	CCIB2.5.1. Coñece as fases da evolución estelar e describe en cal delas atopar o noso Sol.	Describe en que fase da evolución estelar atópase o noso Sol.	Coñece en que fase da evolución estelar se atopa o Sol.	CMCCT
	f	B2.3	B2.7.	CCIB2.7.1. Indica as condicións que debe cumprir un planeta para que poida albergar vida.	Indica as condicións que debe cumprir un planeta para que poida albergar vida.	Indica as condicións que debe cumprir un planeta para que poida albergar vida.	CAA CMCCT
4. A bordo dun planeta en perigo	a, e, f, g, h, m	B3.1	B3.1.	CCIB3.1.1. Relaciona os principais problemas ambientais coas súas causas, e establece as súas consecuencias.	Relaciona os principais problemas ambientais coas súas causas. Establece as consecuencias dos principais problemas ambientais.	Coñece as causas e as consecuencias dos principais problemas ambientais.	CMCCT
				CCIB3.1.2. Procura e describe solucións aplicables para resolver os principais problemas ambientais.	Procura e describe solucións para resolver os principais problemas ambientais.	Describe solucións para resolver os principais problemas ambientais.	CCL CAA CSIEE

Unidade didáctica	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro do estándar	Mínimos esixibles	Competencias clave	
	a, d, g, h, m	B3.2	B3.3.	CCIB3.3.2. Valora e describe os impactos da sobreexplotación dos recursos naturais, a contaminación, a desertización, os tratamentos de residuos e a perda de biodiversidade, e propón solucións e actitudes persoais e colectivas para os paliar.	Valora e describe os impactos da sobreexplotación dos recursos naturais, a contaminación, a desertización, os tratamentos de residuos e a perda de biodiversidade. Propón solucións e actitudes persoais e colectivas para paliar os impactos da sobreexplotación dos recursos naturais, a contaminación, a desertización, os tratamentos de residuos e a perda de biodiversidade.	Valora e describe os principais impactos ambientais causados pola actividade do ser humano, e propón solucións para os paliar.	CMCCT CSIEE	
	b, e, m	B3.3	B3.4.	CCIB3.4.1. Extrae e interpreta a información en diferentes tipos de representacións gráficas, elaborando informes e establecendo conclusións.	Extrae e interpreta información de climogramas, establecendo conclusións. Extrae e interpreta información de índices de contaminación, elaborando informes e presentando conclusións. Extrae e interpreta datos de subida do nivel do mar en determinados puntos da costa, interpretando gráficas e presentando conclusións.	Extrae e interpreta a información en diferentes tipos de representacións gráficas, establecendo conclusións.	CCL CSIEE	
	f, m	B5.3	B5.2.	CCIB5.2.2. Valora e describe o problema ambiental e social dos vertidos tóxicos.	Valora e describe o problema ambiental e social dos vertidos tóxicos.	Valora e describe o problema ambiental e social dos vertidos tóxicos.	CSC	
				CCIB5.2.4. Xustifica a necesidade do aforro, a reutilización e a reciclaxe de materiais en termos económicos e ambientais.	Xustifica a necesidade do aforro, a reutilización e a reciclaxe de materiais en termos económicos e ambientais.	Xustifica a necesidade do aforro, a reutilización e a reciclaxe de materiais en termos ambientais.	CSC	
	5. A enerxía e o desenvolvemento sostible	a, b, e, f, g, h, o	B1.1	B1.3.	CCIB1.3.1. Comenta artigos científicos divulgativos realizando valoracións críticas e análises das consecuencias sociais, e defende en público as súas conclusións.	Comenta artigos científicos divulgativos realizando valoracións críticas e análises das consecuencias sociais.	Comenta artigos científicos divulgativos realizando valoracións críticas e análises das consecuencias sociais, e defende as súas	CCL CD CAA CSIEE
						Defende en público as súas conclusións sobre artigos científicos divulgativos.		

Unidade didáctica	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro do estándar	Mínimos esixibles	Competencias clave
						conclusións.	
	a, b, h, m	B3.2	B3.3.	CCIB3.3.1. Recoñece os efectos do cambio climático, establece as súas causas e propón medidas concretas e aplicables, a nivel global e individual, para o reducir.	Recoñece os efectos do cambio climático. Establece as causas do cambio climático. Propón medidas concretas e aplicables, a nivel global e individual para o reducir o cambio climático.	Recoñece os efectos do cambio climático, establece as súas causas.	CSIEE
	a, b, h, m	B3.1	B3.2.	CCIB3.2.1. Coñece e analiza as implicacións ambientais dos principais tratados e dos protocolos internacionais sobre a protección ambientais.	Coñece os principais tratados e protocolos internacionais sobre a protección ambientais. Analiza as implicacións ambientais dos principais tratados e dos protocolos internacionais sobre a protección ambientais.	Coñece e analiza as implicacións ambientais do Protocolo de Kioto e a Cumbre do Clima de París.	CSC
	f, m	B3.4	B3.5.	CCIB3.5.1. Establece as vantaxes e inconvenientes das diferentes fontes de enerxía, tanto renovables como non renovables.	Establece as vantaxes e inconvenientes das diferentes fontes de enerxía, tanto renovables como non renovables.	Establece as vantaxes e inconvenientes das diferentes fontes de enerxía.	CSC
	f, m	B3.4	B3.6.	CCIB3.6.1. Describe procedementos para a obtención de hidróxeno como futuro vector enerxético.	Describe procedementos para a obtención de hidróxeno como futura fonte enerxética.		CMCCT
				CCIB3.6.2. Explica o principio de funcionamento da pila de combustible, suscitando as súas posibles aplicacións tecnolóxicas e destacando as vantaxes que ofrece fronte aos sistemas actuais.	Explica o principio de funcionamento da pila de combustible. Valora as posibles aplicacións tecnolóxicas da pila de combustible destacando as vantaxes que ofrece fronte aos sistemas actuais.		CSC
6. Saúde e enfermidade. As enfermidades infecciosas	b, e, f, g, h, m	B1.1	B1.1.	CCIB1.1.1. Analiza un texto científico, valorando de forma crítica o seu contido.	Analiza un texto científico, valorando de forma crítica o seu contido.	Analiza un texto científico, valorando de forma crítica o seu contido.	CAA CCL
	m	B4.1	B4.1.	CCIB4.1.1. Comprende a definición da saúde que dá a Organización Mundial da Saúde (OMS).	Comprende a definición da saúde que dá a Organización Mundial da Saúde (OMS).	Define o concepto de saúde.	CMCCT

Unidade didáctica	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro do estándar	Mínimos esixibles	Competencias clave			
	c, m	B4.2 B4.3	B4.2.	CCIB4.2.1. Determina o carácter infeccioso dunha doenza atendendo ás súas causas e aos seus efectos.	Determina o carácter infeccioso dunha doenza atendendo ás súas causas e aos seus efectos.	Diferenza as enfermidades infecciosas das non infecciosas polas súas causas.	CMCCT			
				CCIB4.2.2. Describe as características dos microorganismos causantes de doenzas infectocontaxiosas.	Describe as características dos microorganismos causantes de doenzas infectocontaxiosas.	Diferenza os tipos de microorganismos causantes de doenzas infectocontaxiosas.	CCL			
				CCIB4.2.3. Coñece e enumera as doenzas infecciosas máis importantes producidas por bacterias, virus, protozoos e fungos, identifica os posibles medios de contaxio, e describe as etapas xerais do seu desenvolvemento e os posibles tratamentos.	Coñece as doenzas infecciosas máis importantes producidas por bacterias, virus, protozoos e fungos.	Pon exemplos de doenzas infecciosas producidas por bacterias, virus, protozoos e fungos.	CMCCT			
					Identifica os posibles medios de contaxio das enfermidades infecciosas.	Identifica os posibles medios de contaxio das enfermidades infecciosas.				
					Describe as etapas xerais do desenvolvemento de enfermidades infecciosas. Describe os posibles tratamentos de enfermidades infecciosas.	Discrimina entre o tratamento de antibióticos e antivirais.				
				CCIB4.2.4. Identifica os mecanismos de defensa que posúe o organismo humano, e xustifica a súa función.	Identifica os mecanismos de defensa que posúe o organismo humano, e xustifica a súa función.	Describe os mecanismos de defensa que posúe o organismo humano.	CMCCT			
				CCIB4.2.5. Interpreta nos prospectos dos medicamentos informacións relativas a posoloxía, indicacións e efectos adversos dos medicamentos de uso máis común no día a día.	Interpreta nos prospectos dos medicamentos informacións relativas a posoloxía, indicacións e efectos adversos.	Interpreta nos prospectos dos medicamentos informacións relativas a posoloxía, indicacións e efectos adversos.	CCL			
				f, l	B4.1	B4.3.	CCIB4.3.1. Identifica os feitos históricos máis salientables no avance da prevención, a detección e o tratamento das doenzas.	Identifica os feitos históricos máis salientables no avance da prevención, a detección e o tratamento das doenzas.		CCEC
							CCIB4.3.2. Recoñece a importancia que a descuberta da penicilina tivo na loita contra as infeccións bacterianas, a súa repercusión social e o perigo de crear resistencias aos fármacos.	Recoñece a importancia que a descuberta da penicilina tivo na loita contra as infeccións bacterianas, a súa repercusión social. Recoñece o perigo de crear resistencias aos	Recoñece o perigo de crear resistencias aos antibióticos.	CCEC

Unidade didáctica	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro do estándar	Mínimos esixibles	Competencias clave
				describe o que se considera unha dieta sa.	Describe o que se considera unha dieta sa.	alimentación e saúde.	

BIOLOXÍA E XEOLOXÍA 1º BACHARELATO

Unidade didáctica	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro de estándar	Mínimos esixibles	Competencias clave
1. A natureza básica da vida	e i	B1.1 B1.2	B1.1.	BXB1.1.1. Describe as características dos seres vivos: funcións de nutrición, relación e reprodución.	Identifica cada estrutura no nivel de organización correspondente	Diferenza os niveis celular e supracelulares dos moleculares e atómicos	CCL
	l	B1.3 B1.4	B1.2.	BXB1.2.1. Identifica e clasifica os bioelementos e as biomoléculas presentes nos seres vivos.	-Diferencia bioelementos/biomoléculas -Coñece as características das diferentes biomoléculas -Identifica biomoléculas no seu grupo	Coñece os 4 grandes grupos de biomoléculas	CAA CMCCT
	l d	B1.5	B1.3.	BXB1.3.1. Distingue as características fisicoquímicas e as propiedades das moléculas básicas que configuran a estrutura celular, e destaca a uniformidade molecular dos seres vivos.	-Sinala as características fisicoquímicas e propiedades dos glúcidos -Ídem dos lípidos -Ídem das proteínas -Ídem dos ácidos nucleicos	Recoñece as principais propiedades das biomoléculas	CAA CMCCT
	d i	B1.5	B1.4.	BXB1.4.1. Identifica os monómeros constituíntes das macromoléculas orgánicas.	-Identifica as partes principais dos monómeros das macromoléculas -Coñece os enlaces entre os monómeros -Recoñece estruturas tridimensionais das macromoléculas	Coñece os monómeros das principais macromoléculas	CAA
	d i	B1.6	B1.5.	BXB1.5.1. Asocia biomoléculas coa súa función biolóxica de acordo coa súa estrutura tridimensional.	-Coñece as funcións principais das macromoléculas. -Coñece as funcións dos	Coñece as funcións principais das macromoléculas	CAA CD

Unidade didáctica	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro de estándar	Mínimos esixibles	Competencias clave
					diferentes tipos de cada macromolécula. -Asocia estrutura e función nas macromoléculas.		
2. A organización celular dos seres vivos	e i	B1.1 B1.2	B1.1. .	BXB1.1.1. Describe as características dos seres vivos: funcións de nutrición, relación e reprodución.	-Recoñece a célula como un ser vivo -Identifica as funcións vitais na célula	Recoñece a célula como un ser vivo. Identifica as funcións vitais na célula	CCL
	e i g	B2.1 B2.2	B2.1.	BXB2.1.1. Interpreta a célula como unha unidade estrutural, funcional e xenética dos seres vivos.	-Interpreta a célula como unidade estrutural -Ídem unidade funcional -Ídem unidade xenética	Interpreta a célula como unidade estrutural e funcional dos seres vivos	CAA CMCCT
				BXB2.1.2. Perfila células procariotas e eucarióticas e nomea as súas estruturas.	-Sobre un debuxo ou imaxe identifica células pro/eucariotas -Ídem recoñece os principais orgánulos das células pro/eucariotas	Sobre un debuxo identifica células pro/eucariotas baseándose nos orgánulos	CAA CMCCT
	m g	B2.3 B2.4	B2.2.	BXB2.2.1. Representa esquematicamente os orgánulos celulares e asocia cada orgánulo coa súa función ou coas súas funcións.	-Identifica orgánulos celulares sobre debuxos ou imaxes -Recoñece a función de cada orgánulo -Atribúe a cada tipo celular os orgánulos correspondentes	Recoñece mitocondrias/cloroplastos/núcleo e atribúe cada un destes orgánulos ás células correspondentes	CD CMCCT
BXB2.2.2. Recoñece e nomea células animais e vexetais mediante microfotografías ou preparacións microscópicas.				Identifica tipos celulares mediante microfotografía/preparacións microscópicas	Diferencia entre células vexetais e animais nunha preparación microscópica	CAA CD	
3.A organización pluricelular dos seres vivos	i g	B3.1	B3.1. .	BXB3.1.1. Identifica os niveis de organización celular e determina as súas vantaxes para os seres pluricelulares.	-Identifica e diferencia tecido, órgano, aparello e sistema - Coñece as vantaxes da pluricelularidade	Identifica e diferencia tecido, órgano, aparello e sistema	CAA
	i l	B3.2 B3.3	B3.2. .	BXB3.2.1. Relaciona tecidos animais e/ou vexetais coas súas células características, asociando a cada unha a súa función.	- Recoñece tecidos animais -Recoñece tecidos vexetais - Identifica características tisulares e relacións coa	- Recoñece tecido epitelial, óseo e muscular animal -Recoñece os tecidos que constitúen a folia	CMCCT

Unidade didáctica	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro de estándar	Mínimos esixibles	Competencias clave
					función		
	gm	B3.4	B3.3.	BXB3.3.1. Relaciona imaxes microscópicas co tecido ao que pertencen.	Relaciona imaxes microscópicas co tecido ao que pertencen		CAA CD
4. A biodiversidade: orixe e conservación	ea	B4.2	B4.3.	BXB4. 3.1. Coñece o concepto de biodiversidade e relación coa variedade e a abundancia de especies.	- Coñece o termo biodiversidade - Coñece as diferentes definicións de biodiversidade (número de especies, variedade, nichos)	Coñece o termo biodiversidade	CCEC
				BXB4.3.2. Resolve problemas de cálculo de índices de diversidade.	- Resolve cuestións de riqueza específica e índice de Simpson e Shannon-Weaver - Compara a biodiversidade segundo os valores obtidos	Resolve as ecuacións de índices de biodiversidade dadas as fórmulas	CAA CMCCT
				BXB4.3.3. Aprecia o reino vexetal como desencadeante da biodiversidade.	- Recoñece o papel dos vexetais na atmosfera actual - Recoñece o papel dos vexetais como produtores nos ecosistemas - Identifica outros papeis dos vexetais nos ecosistemas	Recoñece os vexetais como elo fundamental das cadeas tróficas	CAA CSC
	lh	B4.3	B4.4.	BXB4.4.1. Recoñece os tres dominios e os cinco reinos en que agrupan os seres vivos.	- Coñece os cinco reinos - Coñece os tres dominios	Coñece os cinco reinos dos seres vivos	CAA CMCCT
				BXB4.4.2. Enumera as características de cada un dos dominios e dos reinos en que se clasifican os seres vivos.	- Coñece para cada reino: tipo e nº de células, nutrición e presenza de tecidos - Identifica a que reino pertencen diferentes seres vivos	Identifica que células e nutrición ten cada reino	CCL
	hip	B4.4 B4.5	B4.5.	BXB4.5.1. Identifica os grandes biomas e sitúa sobre o mapa as principais zonas bioxeográficas.	- Sinala flora e fauna para cada bioma - Sitúa sobre o mapa os principais biomas	Sinala flora e fauna para cada bioma	CMCCT CCEC
				BXB4.5.2. Diferencia os principais biomas e ecosistemas terrestres e mariños.	- Diferencia os principais ecosistemas mariños		CAA CD
	h	B4..	B4.6.	BXB4.6.1. Recoñece e explica a	-Explica a influencia do	Identifica para	CCL

Unidade didáctica	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro de estándar	Mínimos esixibles	Competencias clave
	i p	B4.5		influencia do clima na distribución de biomas, ecosistemas e especies.	clima nas especies - Relaciona bioma, clima e latitude/altitude	cada bioma as características climáticas propias	CSC
				BXB4.6.2. Identifica as principais variables climáticas que inflúen na distribución dos grandes biomas.	- Identifica pluviosidade, temperatura, oscilacións térmicas e luminosidade en cada bioma	Identifica para cada bioma as características climáticas propias	CMCCT
	l p	B4.4 B4.5	B4.7.	BXB4.7.1. Interpreta mapas bioxeográficos e de vexetación.	- Indica nun mapa as formacións vexetais esperadas. - Relaciona distribución de vexetais con clima e xeografía	Indica os biomas esperados segundo a latitude	CD CMCCT
				BXB4.7.2. Asocia e relaciona as principais formacións vexetais cos biomas correspondentes.	Asocia formacións vexetais con biomas		CAA
	d	B4.6	B4.8.	BXB4.8.1. Relaciona a latitude, a altitude, a continentalidade, a insularidade e as barreiras oroxénicas e mariñas coa distribución das especies.	Relaciona a latitude, a altitude, a continentalidade e barreiras oroxénicas coa distribución das especies		CMCCT CD
	l	B4.7	B4.9.	BXB4.9.1. Relaciona a biodiversidade co proceso de formación de especies mediante cambios evolutivos.	- Identifica a evolución como proceso dinámico -Sinala a evolución como orixe da biodiversidade	Fai relacións entre evolución e biodiversidade	CAA CSC
				BXB4.9.2. Identifica o proceso de selección natural e a variabilidade individual como factores clave no aumento de biodiversidade.	- Relaciona os cambios individuais coa evolución - Recoñece a biodiversidade como motor da evolución		CMCCT
	e	B4.7	B4.10.	BXB4.10.1. Enumera as fases da especiación.	-Enumera as fases da especiación -Describe as fases da especiación	Coñece o proceso de especiación	CCL
				BXB4.10.2. Identifica os factores que favorecen a especiación.	Enumera factores que favorecen a especiación	Coñece polo menos un factor que produce especiación	CAA CMCCT
	h l p	B4.8	B4.11.	BXB4.11.1. Sitúa a Península Ibérica e recoñece a súa situación entre dúas áreas bioxeográficas diferentes.	- Sitúa a España nunha zona de gran diversidade -Recoñece os dous reinos bioxeográficos entre os que se atopa España - Distingue as 3 rexións bioxeográficas de España	Recoñece a situación de España como lugar de gran diversidade	CSIEE CD
BXB4.11.2. Recoñece a importancia da Península Ibérica				Recoñece a importancia da Península Ibérica como	Recoñece a importancia da	CSC CCEC	

Unidade didáctica	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro de estándar	Mínimos esixibles	Competencias clave
				como mosaico de ecosistemas.	mosaico de ecosistemas.	Península Ibérica como mosaico de ecosistemas.	
				BXB4.11.3. Enumera os principais ecosistemas da Península Ibérica e de Galicia, e as súas especies máis representativas.	- Enumera ecosistemas terrestres na Península - Enumera ecosistemas terrestres en España - Enumera ecosistemas acuáticos - Indica para cada ecosistema flora e fauna representativa	Coñece os principais ecosistemas galegos e sinala polo menos unha especie de flora representativa	CAA CCEC
	i l p	B4.9	B4.12.	BXB4.12.1. Enumera os factores que favorecen a especiación nas illas.	Enumera os factores que favorecen a especiación nas illas	Recoñece o papel das illas como xeradoras de especialización	CAA CMCCT
				BXB4.12.2. Recoñece a importancia das illas no mantemento da biodiversidade.	-Enumera factores da importancia das illas no mantemento da biodiversidade - Sinala accións para a preservación da biodiversidade nas illas	Recoñece as illas como lugares de gran biodiversidade.	CCEC
	e g p	B4.10.	B4.13.	BXB4.13.1. Define o concepto de endemismo ou especie endémica.	- Define o concepto de endemismo - Coñece a diferenza con especie cosmopolita	Define o concepto de endemismo	CMCCT
				BXB4.13.2. Identifica os principais endemismos de plantas e animais en España e en Galicia.	-Coñece especies endémicas da flora española - Ídem da flora galega - Ídem da fauna española - Ídem da flora española	Coñece dúas especies endémicas españolas	CCEC
	l b h ñ	B4.11.	B4.14.	BXB4.14.1. Enumera as vantaxes que se derivan do mantemento da biodiversidade para o ser humano.	- Coñece o valor “utilitario” da biodiversidade - Coñece o valor “intrínseco” - Coñece o valor “potencial” -Coñece o valor “de herdanza”	Recoñece o valor utilitario da biodiversidade	CAA CSC
	a b h	B4.12.	B4.15.	BXB4.15.1. Enumera as principais causas de perda de biodiversidade.	Enumera as principais causas de perda de biodiversidade.	Coñece dúas causas de perda da biodiversidade	CMCCT CSC
				BXB4.15.2. Coñece e explica as principais ameazas que penden sobre as especies e que	Explica para cada ameaza os mecanismos que extinguen as especies	Recoñece os mecanismos polos que a	CSC

Unidade didáctica	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro de estándar	Mínimos esixibles	Competencias clave
				fomentan a súa extinción.		contaminación e a introdución de especies exóticas ameazan a biodiversidade	
a h	B4.1 3.	B4.16.	BXB4.16.1. Enumera as principais causas de perda de biodiversidade derivadas das actividades humanas.	Recoñece o papel antrópico nas causas de perda de biodiversidade	Recoñece o papel antrópico nas causas de perda de biodiversidade	CAA CSC	
			BXB4.16.2. Indica as principais medidas que reducen a perda de biodiversidade.	<ul style="list-style-type: none"> - Coñece a conservación "ex situ" - Coñece mecanismos de conservación "in situ" - Coñece tratados internacionais de conservación da biodiversidade - Enumera as principais figuras de protección medioambiental en España - Coñece os nomes e localizacións dos parques nacionais - Coñece lugares próximos afectados por figuras de protección 	Coñece o que é un parque nacional e nomea tres e os sitúa no mapa	CSIEE	
a c p	B4.1 3.	B4.17.	BXB4.17.1. Coñece e explica os principais efectos derivados da introdución de especies alóctonas nos ecosistemas.	Coñece e explica os principais efectos derivados da introdución de especies invasoras nos ecosistemas.		CMCCT	
e p	B4.1 4	B4.18.	BXB4.18.1. Diseña experiencias para o estudo de ecosistemas e a valoración da súa biodiversidade.	<ul style="list-style-type: none"> - Valora a biodiversidade dun ecosistema "exemplo" - Desenvolve estratexias de valoración da biodiversidade dun ecosistema - Recoñece o valor da biodiversidade nos ecosistemas 		CCEC CSIEE CD	

Unidade didáctica	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro de estándar	Mínimos esixibles	Competencias clave
5. A clasificación dos seres vivos	d l p	B4.1	B4.1.	BXB4.1.1. Identifica os grandes grupos taxonómicos dos seres vivos.	<ul style="list-style-type: none"> - Coñece as categorías taxonómicas (dominio, reino, filum, clase, orde, familia, xénero, especie) - Coñece e describe os principais grupos taxonómicos das plantas - Coñece e describe os principais grupos taxonómicos dos animais - Identifica plantas/animais co seu grupo taxonómico - Sinala as características nun ser vivo que o sitúan no grupo taxonómico - Emprega axeitadamente ou detecta erros no emprego do sistema de nomenclatura binomial 	<ul style="list-style-type: none"> - Identifica plantas/animais dentro do seu gran grupo taxonómico - Emprega axeitadamente o sistema de nomenclatura binomial 	CMCCT
	b d p	B4.1	B4.2.	BXB4.2.1. Coñece e utiliza claves dicotómicas ou outros medios para a identificación e clasificación de especies de animais e plantas.	Clasifica acertadamente, dentro do seu grupo taxonómico, plantas/animais usando claves dicotómicas	Clasifica acertadamente, dentro do seu grupo taxonómico, plantas/animais usando claves dicotómicas	CAA CSIEE
				BXB4.2.2. Manexa e traballa cos sistemas de clasificación e a nomenclatura dos seres vivos.	Emprega o vocabulario axeitado sobre a clasificación e nomenclatura no traballo de especies		CAA CSC CSIEE

ANATOMÍA APLICADA 1º BACHARELATO

Unidade didáctica	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro de estándar	Mínimos esixibles	Competencias
1. As fontes de información	d g i	▪ B8.1	▪ B8.1.	▪ AAB8.1.1. Compila información, utilizando as tecnoloxías da información e da comunicación, de forma sistematizada e aplicando criterios de procura que garantan o acceso a fontes actualizadas e rigorosas na materia.	-Compila información, utilizando as tecnoloxías da información e da comunicación, de forma sistematizada. - Aplica criterios de procura de información, que garantan actualidade e rigurosidade.	-Compila información, utilizando as tecnoloxías da información e da comunicación, de forma sistematizada.	CD CAA
				▪ AAB8.1.2. Comunica e comparte a información coa ferramenta tecnolóxica axeitada, para a súa discusión ou difusión.	-Comunica e comparte a información de forma axeitada. -Comunica a información para a súa discusión e difusión.	-Comunica e comparte a información de forma axeitada.	CCL CD
	d g l	▪ B8.2	▪ B8.2.	▪ AAB8.2.1. Aplica unha metodoloxía científica na formulación e na resolución de problemas sinxelos sobre algunhas funcións importantes da actividade artística.	- Aplica unha metodoloxía científica na formulación de problemas sinxelos sobre algunhas funcións importantes da actividade artística. -Resolve problemas sinxelos cunha metodoloxía científica.	- Aplica unha metodoloxía científica na formulación de problemas sinxelos sobre algunhas funcións importantes da actividade artística.	CMCCT CAA
				▪ AAB8.2.2. Aмосa curiosidade, creatividade, actividade indagadora e espírito crítico, e recoñece que son trazos importantes para aprender a aprender.	-Amosa curiosidade na actividade indagadora. - Realiza a actividade indagadora de forma creativa.	-Amosa curiosidade na actividade indagadora.	CAA CSIEE
				▪ AAB8.2.3. Coñece e aplica métodos de investigación que permitan desenvolver proxectos propios.	- Coñece e aplica métodos de investigación que permitan desenvolver proxectos propios.	- Coñece e aplica métodos de investigación que permitan desenvolver proxectos propios.	CAA CMCCT CSIEE
	a d m	▪ B8.3	▪ B8.3.	▪ AAB8.3.1. Participa na planificación das tarefas, asumindo o traballo encomendado, e comparte as decisións tomadas en grupo.	- Participa na planificación das tarefas, asumindo o traballo encomendado. -Comparte as decisións tomadas en grupo	- Participa na planificación das tarefas, asumindo o traballo encomendado.	CAA CSIEE

Unidade didáctica	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro de estándar	Mínimos esixibles	Competencias
				<ul style="list-style-type: none"> ▪ AAB8.3.2. Valora e reforza as achegas enriquecedoras dos compañeiros e das compañeiras, e apoia o traballo das demais persoas. 	<ul style="list-style-type: none"> - Valora e reforza as achegas enriquecedoras dos compañeiros e das compañeiras. - Apoia o traballo das demais persoas. 	<ul style="list-style-type: none"> - Valora e reforza as achegas enriquecedoras dos compañeiros e das compañeiras. 	CAA CSC
2. Organización básica do corpo humano	d i l	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1 ▪ B2.2 ▪ B2.3 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ AAB2.1.1. Diferenza os niveis de organización do corpo humano. 	-Diferenza os niveis de organización do corpo humano.	-Diferenza os niveis de organización do corpo humano.	CMCCT
				<ul style="list-style-type: none"> ▪ AAB2.1.2. Describe a organización xeral do corpo humano utilizando diagramas e modelos. 	<ul style="list-style-type: none"> - Describe a organización xeral do corpo humano. -Utiliza diagramas e modelos. 	<ul style="list-style-type: none"> - Describe a organización xeral do corpo humano. 	CMCCT
				<ul style="list-style-type: none"> ▪ AAB2.1.3. Especifica as funcións vitais do corpo humano, sinalando as súas características máis salientables. 	<ul style="list-style-type: none"> -Especificas as funcións vitais do corpo humano. -Sinala as súas características máis salientables. 	<ul style="list-style-type: none"> -Especificas as funcións vitais do corpo humano. 	CMCCT
				<ul style="list-style-type: none"> ▪ AAB2.1.4. Localiza os órganos e os sistemas, e relaciónaos coas súas funcións. 	<ul style="list-style-type: none"> -Localiza os órganos e os sistemas. -Relaciona os órganos e sistemas coas súas funcións. 	<ul style="list-style-type: none"> -Localiza os órganos e os sistemas. 	CMCCT
3.O aparato locomotor	d i l	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1 ▪ B3.2 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ AAB3.1.1. Describe a estrutura e a función do sistema esquelético en relación coa mobilidade do corpo humano. 	<ul style="list-style-type: none"> - Describe a estrutura e a función do sistema esquelético. -Relaciona estrutura e función coa mobilidade do corpo humano. 	<ul style="list-style-type: none"> - Describe a estrutura e a función do sistema esquelético. 	CMCCT
				<ul style="list-style-type: none"> ▪ AAB3.1.2. Identifica o tipo de óso vinculándoo coa súa función. 	<ul style="list-style-type: none"> -Identifica os tipos de osos. -Relaciona cada tipo de oso coa súa función. 	<ul style="list-style-type: none"> -Identifica os tipos de osos. 	CMCCT
				<ul style="list-style-type: none"> ▪ AAB3.1.3. Diferenza os tipos de articulacións en relación coa mobilidade que permiten. 	<ul style="list-style-type: none"> - Diferenza os tipos de articulacións. -Relaciona os tipos de articulacións coa mobilidade. 	<ul style="list-style-type: none"> - Diferenza os tipos de articulacións. 	CMCCT
				<ul style="list-style-type: none"> ▪ AAB3.1.4. Describe a estrutura e a función do sistema muscular, identificando a súa funcionalidade como parte activa do sistema locomotor. 	<ul style="list-style-type: none"> -Describe a estrutura e a función do sistema muscular. -Identifica a funcionalidade do sistema locomotor. 	<ul style="list-style-type: none"> -Describe a estrutura e a función do sistema muscular 	CMCCT
				<ul style="list-style-type: none"> ▪ AAB3.1.5. Diferencia os tipos de músculo en relación coa súa función. 	<ul style="list-style-type: none"> - Diferencia os tipos de músculos. -Relaciona os músculos coa súa función. 	<ul style="list-style-type: none"> - Diferencia os tipos de músculos. 	CMCCT
				<ul style="list-style-type: none"> ▪ AAB3.1.6. Describe a fisioloxía 	<ul style="list-style-type: none"> -Describe a fisioloxía e o 	<ul style="list-style-type: none"> -Describe a fisioloxía 	CMCCT

Unidade didáctica	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro de estándar	Mínimos esixibles	Competencias
				e o mecanismo da contracción muscular.	mecanismo da contracción muscular.	e o mecanismo da contracción muscular.	
4. As características do movemento e a biomecánica.	d i l n	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1 ▪ B1.2 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ AAB1.1.1. Recoñece e enumera os elementos da acción motora e os factores que interveñen nos mecanismos de percepción, decisión e execución de determinadas accións motoras. 	<ul style="list-style-type: none"> - Recoñece e enumera os elementos da acción motora. - Recoñece os mecanismos de percepción, decisión e execución de determinadas accións motoras. 	<ul style="list-style-type: none"> - Recoñece e enumera os elementos da acción motora. 	CMCT
				<ul style="list-style-type: none"> ▪ AAB1.1.2. Identifica e describe a relación entre a execución dunha acción motora e a súa finalidade. 	<ul style="list-style-type: none"> - Identifica e describe a relación entre a execución dunha acción motora e a súa finalidade. 		CMCT
	d i l n	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3 ▪ B1.4 ▪ B1.5 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ AAB1.2.1. Detecta as características da execución de accións motoras propias das actividades artísticas. 	<ul style="list-style-type: none"> - Detecta as características da execución de accións motoras propias das actividades artísticas. 	<ul style="list-style-type: none"> - Detecta as características da execución de accións motoras propias das actividades artísticas. 	CMCT
				<ul style="list-style-type: none"> ▪ AAB1.2.2. Propón modificacións das características dunha execución para cambiar o seu compoñente expresivo-comunicativo. 	<ul style="list-style-type: none"> - Propón modificacións das características dunha execución para cambiar o seu compoñente expresivo-comunicativo. 	<ul style="list-style-type: none"> - Propón modificacións das características dunha execución para cambiar o seu compoñente expresivo-comunicativo. 	CCEC CSIEE
				<ul style="list-style-type: none"> ▪ AAB1.2.3. Argumenta a contribución das capacidades coordinativas ao desenvolvemento das accións motoras. 	<ul style="list-style-type: none"> - Argumenta a contribución das capacidades coordinativas ao desenvolvemento das accións motoras. 		CMCT
	d i l	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4 ▪ B3.5 ▪ B3.6 ▪ B3.7 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ AAB3.2.1. Interpreta os principios da mecánica e da cinética, aplicándoos ao funcionamento do aparello locomotor e ao movemento. 	<ul style="list-style-type: none"> - Interpreta os principios da mecánica e da cinética, aplicándoos ao funcionamento do aparello locomotor e ao movemento. 	<ul style="list-style-type: none"> - Interpreta os principios da mecánica e da cinética, aplicándoos ao funcionamento do aparello locomotor e ao movemento. 	CMCCT
				<ul style="list-style-type: none"> ▪ AAB3.2.2. Identifica os ósos, as articulacións e os músculos principais implicados en diversos movementos, utilizando a 	<ul style="list-style-type: none"> - Identifica os ósos, as articulacións e os músculos principais implicados en diversos 	<ul style="list-style-type: none"> -Identifica os ósos, as articulacións e os músculos principais implicados en 	CCL CMCCT

Unidade didáctica	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro de estándar	Mínimos esixibles	Competencias
				terminoloxía axeitada.	movementos, utilizando a terminoloxía axeitada.	diversos movementos, utilizando a terminoloxía axeitada.	
				▪ AAB3.2.3. Relaciona a estrutura muscular coa súa función na execución dun movemento e as forzas que actúan neste.	- Relaciona a estrutura muscular coa súa función na execución dun movemento e as forzas que actúan neste.	-Relaciona a estrutura muscular coa súa función na execución dun movemento e as forzas que actúan neste.	CMCCT
				▪ AAB3.2.4. Relaciona diferentes tipos de pancas coas articulacións do corpo humano e coa participación muscular nos seus movementos.	- Relaciona diferentes tipos de pancas coas articulacións do corpo humano. -Relaciona diferentes tipos de pancas coa actividade muscular nos seus movementos.	- Relaciona diferentes tipos de pancas coas articulacións do corpo humano. -Relaciona diferentes tipos de pancas coa actividade muscular nos seus movementos.	CMCCT
				▪ AAB3.2.5. Clasifica os principais movementos articulares en función dos planos e dos eixes do espazo.	-Clasifica os principais movementos articulares en función dos planos e dos eixes do espazo.	- Clasifica os principais movementos articulares en función dos planos e dos eixes do espazo.	CMCCT
				▪ AAB3.2.6. Argumenta os efectos da práctica sistematizada de exercicio físico sobre os elementos estruturais e funcionais do sistema locomotor, en relación coas actividades artísticas e os estilos de vida.	- Argumenta os efectos da práctica sistematizada de exercicio físico sobre os elementos estruturais e funcionais do sistema locomotor, en relación coas actividades artísticas e os estilos de vida.	- Argumenta os efectos da práctica sistematizada de exercicio físico sobre os elementos estruturais e funcionais do sistema locomotor, en relación coas actividades artísticas e os estilos de vida.	CMCCT
d i l	▪ B3.8 . B3.9	▪ B3.3.	▪ AAB3.3.1. Identifica as alteracións máis importantes derivadas do mal uso postural e propón alternativas saudables.	-Identifica as alteracións máis importantes derivadas do mal uso postural. -Propón alternativas posturales saudables.	-Identifica as alteracións máis importantes derivadas do mal uso postural.	-Identifica as alteracións máis importantes derivadas do mal uso postural.	CMCCT

Unidade didáctica	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro de estándar	Mínimos esixibles	Competencias
	d i l	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1 0. . ▪ B3.1 1. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ AAB3.3.2. Controla a súa postura e aplica medidas preventivas na execución de movementos propios das actividades artísticas, e valora a súa influencia na saúde. 	<ul style="list-style-type: none"> - Controla a súa postura. - Aplica medidas preventivas na execución de movementos propios das actividades artísticas, e valora a súa influencia na saúde. 	<ul style="list-style-type: none"> - Controla a súa postura. - Aplica medidas preventivas na execución de movementos propios das actividades artísticas, e valora a súa influencia na saúde. 	CMCCT CSIEE
				<ul style="list-style-type: none"> ▪ AAB3.4.1. Identifica as principais patoloxías e lesións relacionadas co sistema locomotor nas actividades artísticas, e xustifica as súas causas principais. 	<ul style="list-style-type: none"> - Identifica as principais patoloxías e lesións relacionadas co sistema locomotor nas actividades artísticas. -Xustifica as principais causas das patoloxías e lesións do sistema locomotor. 	<ul style="list-style-type: none"> - Identifica as principais patoloxías e lesións relacionadas co sistema locomotor nas actividades artísticas. 	CMCCT
				<ul style="list-style-type: none"> ▪ AAB3.4.2. Analiza posturas e xestos motores das actividades artísticas, aplicando os principios de ergonomía, e propón alternativas para traballar de forma segura e evitar lesións. 	<ul style="list-style-type: none"> - Analiza posturas e xestos motores das actividades artísticas, aplicando os principios de ergonomía. -P propón alternativas para traballar de forma segura e evitar lesións. 	<ul style="list-style-type: none"> - Analiza posturas e xestos motores das actividades artísticas, aplicando os principios de ergonomía. 	CMCCT CSIEE
6. O sistema de aporte e utilización de enerxía	d i l	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1 . ▪ B5.2 ▪ B5.3 ▪ B5.4 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ AAB5.1.1. Describe os procesos metabólicos de produción de enerxía polas vías aeróbica e anaeróbica, e xustifica o seu rendemento enerxético e a súa relación coa intensidade e a duración da actividade. 	<ul style="list-style-type: none"> - Describe os procesos metabólicos de produción de enerxía polas vías aeróbica e anaeróbica. - Xustifica o rendemento enerxético dos procesos metabólicos e a súa relación coa intensidade e a duración da actividade. 	<ul style="list-style-type: none"> - Describe os procesos metabólicos de produción de enerxía polas vías aeróbica e anaeróbica. 	CMCCT
				<ul style="list-style-type: none"> ▪ AAB5.1.2. Xustifica o papel do ATP como transportador da enerxía libre, asociándoo coa subministración continua e adaptada ás necesidades do corpo humano. 	<ul style="list-style-type: none"> - Xustifica o papel do ATP como transportador da enerxía libre, asociándoo coa subministración continua e adaptada ás necesidades do corpo humano. 	<ul style="list-style-type: none"> - Xustifica o papel do ATP como transportador da enerxía libre, asociándoo coa subministración continua e adaptada ás necesidades do corpo humano. 	CMCCT
				<ul style="list-style-type: none"> ▪ AAB5.1.3. Identifica tanto os mecanismos fisiolóxicos que conducen a un estado de fatiga física como os mecanismos de recuperación. 	<ul style="list-style-type: none"> -Identifica tanto os mecanismos fisiolóxicos que conducen a un estado de fatiga física como os mecanismos de 	<ul style="list-style-type: none"> -Identifica tanto os mecanismos fisiolóxicos que conducen a un estado de fatiga 	CMCCT

Unidade didáctica	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro de estándar	Mínimos esixibles	Competencias
					recuperación.	física como os mecanismos de recuperación.	
d i l	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.5 ▪ B5.6 ▪ B5.7 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.2. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ AAB5.2.1. Identifica a estrutura dos aparellos e dos órganos que interveñen nos procesos de dixestión e absorción dos alimentos e nutrientes, en relación coas súas funcións en cada etapa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Identifica a estrutura dos aparellos e dos órganos que interveñen nos procesos de dixestión e absorción dos alimentos e nutrientes. -Relaciona a estrutura dos órganos que interveñen na dixestión e a súa función. 	<ul style="list-style-type: none"> - Identifica a estrutura dos aparellos e dos órganos que interveñen nos procesos de dixestión e absorción dos alimentos e nutrientes. -Relaciona a estrutura dos órganos que interveñen na dixestión e a súa función. 	CMCCT	
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ AAB5.2.2. Distingue os procesos que interveñen na dixestión e na absorción dos alimentos e dos nutrientes, vinculándoos coas estruturas orgánicas implicadas en cada un. 	<ul style="list-style-type: none"> -Distingue os procesos que interveñen na dixestión e na absorción dos alimentos e dos nutrientes, vinculándoos coas estruturas orgánicas implicadas en cada un. 	<ul style="list-style-type: none"> -Distingue os procesos que interveñen na dixestión e na absorción dos alimentos e dos nutrientes, vinculándoos coas estruturas orgánicas implicadas en cada un. 	CMCCT	
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ AAB5.3.1. Discrimina os nutrientes enerxéticos dos non enerxéticos, en relación cunha dieta sa e equilibrada. 	<ul style="list-style-type: none"> -Discrimina os tipos de nutrientes. -Relaciona tipos de nutrientes cunha dieta sa e equilibrada. 	<ul style="list-style-type: none"> -Discrimina os tipos de nutrientes. -Relaciona tipos de nutrientes cunha dieta sa e equilibrada. 	CMCCT	
d i l	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.8 ▪ B5.9 ▪ B5.10. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.3. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ AAB5.3.2. Relaciona a hidratación co mantemento dun estado saudable, calculando o consumo de auga diario necesario en distintas circunstancias ou actividades. 	<ul style="list-style-type: none"> - Relaciona a hidratación co mantemento dun estado saudable, calculando o consumo de auga diario necesario en distintas circunstancias ou actividades. 	<ul style="list-style-type: none"> - Relaciona a hidratación co mantemento dun estado saudable, calculando o consumo de auga diario necesario en distintas circunstancias ou actividades. 	CMCCT	
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ AAB5.3.3. Elabora dietas equilibradas, calculando o balance enerxético entre 	<ul style="list-style-type: none"> - Elabora dietas equilibradas, calculando o balance enerxético entre 	<ul style="list-style-type: none"> - Elabora dietas equilibradas, calculando o 	CMCCT	

Unidade didáctica	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro de estándar	Mínimos esixibles	Competencias
				inxestión e actividade, e argumenta a súa influencia na saúde e no rendemento físico.	inxestión e actividade, e argumenta a súa influencia na saúde e no rendemento físico.	balance enerxético entre inxestión e actividade, e argumenta a súa influencia na saúde e no rendemento físico.	
				▪ AAB5.3.4. Recoñece hábitos alimentarios saudables e prexudiciais para a saúde, e saca conclusións para mellorar o benestar persoal.	- Recoñece hábitos alimentarios saudables e prexudiciais para a saúde. -Saca conclusións para mellorar o benestar persoal.	-Recoñece hábitos alimentarios saudables e prexudiciais para a saúde.	CMCCT
	b d l l	▪ B5.1 1. ▪ B5.1 2.	▪ B5.4.	▪ AAB5.4.1. Identifica os principais trastornos do comportamento nutricional e argumenta os efectos que teñen para a saúde.	- Identifica os principais trastornos do comportamento nutricional e argumenta os efectos que teñen para a saúde.	- Identifica os principais trastornos do comportamento nutricional e argumenta os efectos que teñen para a saúde.	CMCCT
				▪ AAB5.4.2. Recoñece os factores sociais, incluíndo os derivados do propio traballo artístico que conducen á aparición nos trastornos do comportamento nutricional.	- Recoñece os factores sociais, incluíndo os derivados do propio traballo artístico que conducen á aparición nos trastornos do comportamento nutricional.		CSC
7. Os sistemas de coordinación e regulación	d i l	▪ B6.1 ▪ B6.2 ▪ B6.3 .	▪ B6.1.	▪ AAB6.1.1. Describe a estrutura e as función dos sistemas implicados no control e na regulación da actividade do corpo humano, establecendo a asociación entre eles.	- Describe a estrutura e as función dos sistemas implicados no control e na regulación da actividade do corpo humano. -Establece asociación entre os sistemas implicados na regulación do corpo humano.	- Describe a estrutura e as función dos sistemas implicados no control e na regulación da actividade do corpo humano.	CMCCT
				▪ AAB6.1.2. Recoñece as diferenzas entre os movementos reflexos e os voluntarios, asociándoos ás estruturas nerviosas implicadas neles.	- Recoñece as diferenzas entre os movementos reflexos e os voluntarios. -Asocia as estruturas nerviosas implicadas nos movementos reflexos.	- Recoñece as diferenzas entre os movementos reflexos e os voluntarios. -Asocia as estruturas nerviosas implicadas nos movementos reflexos.	CMCCT
				▪ AAB6.1.3. Interpreta a fisioloxía do sistema de regulación, indicando as interaccións entre	- Interpreta a fisioloxía do sistema de regulación, indicando as interaccións	- Interpreta a fisioloxía do sistema de regulación,	CMCCT

Unidade didáctica	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro de estándar	Mínimos esixibles	Competencias
				as estruturas que o integran e a execución de actividades artísticas.	entre as estruturas que o integran e a execución de actividades artísticas.	indicando as interaccións entre as estruturas que o integran e a execución de actividades artísticas.	
d i l	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B6.4 ▪ B6.5 ▪ B6.6 	▪ B6.2.	▪ AAB6.2.1. Describe a función das hormonas e o importante papel que xogan na actividade física.	- Describe a función das diferentes hormonas. -Describe o papel das hormonas na actividade física.	- Describe a función das diferentes hormonas.	CMCCT	
			▪ AAB6.2.2. Analiza o proceso de termorregulación e de regulación de augas e sales en relación coa actividade física.	- Analiza o proceso de termorregulación e de regulación de augas e sales en relación coa actividade física.	- Analiza o proceso de termorregulación e de regulación de augas e sales en relación coa actividade física.	CMCCT	
			▪ AAB6.2.3. Valora os beneficios do mantemento dunha función hormonal para o rendemento físico do/da artista.	- Valora os beneficios do mantemento dunha función hormonal para o rendemento físico do/da artista.	- Valora os beneficios do mantemento dunha función hormonal para o rendemento físico do/da artista.	CMCCT	

BIOLOXÍA 2º BACHARELATO

Unidade didáctica	Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro do estándar	Mínimos esixibles	Competencias clave
1. Os bioelementos e as biomoléculas inorgánicas	i e	B1.1. B1.2. B1.3.	B1.1.	BB1.1. Describe técnicas instrumentais e métodos físicos e químicos que permiten o illamento das moléculas e a súa contribución ao grande avance da experimentación biolóxica.	- Describe técnicas instrumentais e métodos físicos e químicos que permiten o illamento das moléculas.		CAA CMCCT
				BB1.1.2. Clasifica os tipos de bioelementos relacionando cada un coa súa proporción e coa súa función biolóxica.	- Clasifica os tipos de bioelementos segundo a súa proporción. - Relaciona cada bioelemento coa súa función biolóxica.	Clasifica os bioelementos segundo a súa proporción e coñece a función biolóxica dos máis representativos.	CAA
				BB1.1.3. Discrimina os enlaces químicos que permiten a formación de moléculas inorgánicas e orgánicas presentes nos seres vivos.	BB1.1.3. Discrimina os enlaces químicos que permiten a formación de moléculas inorgánicas e orgánicas presentes nos seres vivos.		CMCCT CD
	i l e	B1.4.. B1.5..	B1.2.	BB1.2.1. Relaciona a estrutura química da auga coas súas funcións biolóxicas.	- Relaciona a estrutura química da auga coas súas funcións biolóxicas.	Relaciona a estrutura química da auga coas súas funcións biolóxicas.	CAA
				BB1.2.2. Distingue os tipos de sales minerais, e relaciona a composición coa función.	- Distingue os tipos de sales minerais. - Relaciona a composición das principais sales minerais coa súa función.	Distingue os tipos de sales minerais e coñece a súa función das máis importantes.	CMCCT
				BB1.2.3. Contrasta e realiza experiencias dos procesos de difusión, osmose e diálise, e interpreta a súa relación coa concentración salina das células.	- Contrasta e realiza experiencias dos procesos de difusión, osmose e diálise. - Interpreta a relación dos procesos osmóticos coa concentración salina das células.	Describe os procesos de difusión, osmose e diálise, e os relaciona coa concentración salina das células	CMCCT CAA CD
	d l	B1.6..	B1.3.	BB1.3.3. Contrasta e relaciona os procesos de diálise, centrifugación e electroforese, e interpreta a súa relación coas biomoléculas orgánicas.	- Contrasta e relaciona os procesos de diálise, centrifugación e electroforese.		CAA CMCCT CD

2. Os glúcidos	d	B1.6.	B1.3.	BB1.3.1. Recoñece e clasifica os tipos de biomoléculas orgánicas, e relaciona a súa composición química coa súa estrutura e coa súa función.	- Recoñece e clasifica os tipos de glúcidos. - Relaciona a composición química dos glúcidos coa súa estrutura e coa súa función.	Recoñece e clasifica os tipos de glúcidos e coñece a súa composición, estrutura e función.	CAA CSIEE
				BB1.3.2. Deseña e realiza experiencias identificando en mostras biolóxicas a presenza de moléculas orgánicas.	- Realiza experiencias identificando en mostras biolóxicas a presenza de glúcidos.	Realiza de forma guiada experiencias identificando en mostras biolóxicas a presenza de glúcidos.	CSIEE CMCCT
	g		B1.4.	BB1.4.1. Identifica os monómeros e distingue os enlaces químicos que permiten a síntese das macromoléculas: enlaces O-glicosídico, enlace éster, enlace peptídico e enlace O-nucleosídico.	- Identifica os monómeros dos glúcidos (monosacáridos). - Distingue o enlace químico O-glicosídico que permite a síntese das macromoléculas.	Identifica os monómeros e distingue o enlace químico O-glicosídico presentes nos glúcidos.	CMCCT CD
	i		B1.5.	BB1.5.1. Describe a composición e a función das principais biomoléculas orgánicas.	- Describe a composición e a función dos principais glúcidos.	Describe a composición, estrutura e a función dos principais glúcidos.	CCL
3. Os lípidos	d	B1.6.	B1.3.	BB1.3.1. Recoñece e clasifica os tipos de biomoléculas orgánicas, e relaciona a súa composición química coa súa estrutura e coa súa función.	- Recoñece e clasifica os tipos de lípidos. - Relaciona a composición química dos lípidos coa súa estrutura e coa súa función.	Recoñece e clasifica os tipos de lípidos e coñece a súa composición, estrutura e función.	CAA CSIEE
				BB1.3.2. Deseña e realiza experiencias identificando en mostras biolóxicas a presenza de moléculas orgánicas.	- Realiza experiencias identificando en mostras biolóxicas a presenza de lípidos .	Realiza de forma guiada experiencias identificando en mostras biolóxicas a presenza de lípidos.	CSIEE CMCCT
	g		B1.4..	BB1.4.1. Identifica os monómeros e distingue os enlaces químicos que permiten a síntese das macromoléculas: enlaces O-glicosídico, enlace éster, enlace peptídico e enlace O-nucleosídico.	- Identifica a composición química dos diferentes tipos de lípidos. - Distingue o enlace químico éster.	Identifica os compoñentes químicos dos lípidos e distingue o enlace éster presentes nos lípidos.	CMCCT CD
	i		B1.5.	BB1.5.1. Describe a composición e a función das principais biomoléculas orgánicas.	- Describe a composición e a función dos principais glúcidos.	Describe a composición, estrutura e a función dos principais glúcidos.	CCL
4. As proteínas, as vitaminas e a	d	B1.6.	B1.3.	BB1.3.1. Recoñece e clasifica os tipos de biomoléculas orgánicas, e relaciona a súa composición química coa súa estrutura e coa súa función.	- Recoñece e clasifica os aminoácidos e as proteínas. - Relaciona a composición química das proteínas coa súa estrutura e coa súa función.	Recoñece e clasifica os aminoácidos e as proteínas e coñece a súa composición, estrutura e función.	CAA CSIEE

			BB1.3.2. Deseña e realiza experiencias identificando en mostras biolóxicas a presenza de moléculas orgánicas.	- Realiza experiencias identificando en mostras biolóxicas a presenza de aminoácidos e proteínas.	Realiza de forma guiada experiencias identificando en mostras biolóxicas a presenza de aminoácidos e proteínas .	CSIEE CMCCT	
	i g	B1.4..	BB1.4.1. Identifica os monómeros e distingue os enlaces químicos que permiten a síntese das macromoléculas: enlaces O-glicosídico, enlace éster, enlace peptídico e enlace O-nucleosídico.	- Identifica os monómeros das proteínas (aminoácidos). - Distingue o enlace peptídico que permite a síntese das proteínas.	Identifica os aminoácidos e distingue o enlace peptídico presentes nas proteínas.	CMCCT CD	
	i	B1.5.	BB1.5.1. Describe a composición e a función das principais biomoléculas orgánicas.	- Describe a composición e a función das principais proteínas .	Describe a composición, estrutura e a función das principais proteínas.	CCL	
	l l ñ	B1.7.	B1.6.	BB1.6.1. Contrasta o papel fundamental dos encimas como biocatalizadores, e relaciona as súas propiedades coa súa función catalítica.	- Contrasta o papel fundamental dos encimas como biocatalizadores. - Relaciona as propiedades dos encimas coa súa función catalítica.	Coñece as propiedades e o papel fundamental dos encimas como biocatalizadores.	CAA CMCCT
		B1.8.	B1.7.	BB1.7.1. Identifica os tipos de vitaminas asociando a súa imprescindible función coas doenzas que prevenen.	- Identifica os tipos de vitaminas. - Asocia as funcións de cada vitamina coas doenzas que prevenen.	Coñece os tipos de vitaminas.	CAA CCEC
5. Os ácidos nucleicos	d l	B1.6.	B1.3.	BB1.3.1. Recoñece e clasifica os tipos de biomoléculas orgánicas, e relaciona a súa composición química coa súa estrutura e coa súa función.	- Recoñece e clasifica os tipos de ácidos nucleicos. - Relaciona a composición química dos ácidos nucleicos coa súa estrutura e coa súa función.	Recoñece e clasifica os tipos de ácidos nucleicos e coñece a súa composición, estrutura e función.	CAA CSIEE
				BB1.3.2. Deseña e realiza experiencias identificando en mostras biolóxicas a presenza de moléculas orgánicas.	- Realiza experiencias identificando en mostras biolóxicas a presenza de ácidos nucleicos.	Realiza de forma guiada experiencias identificando en mostras biolóxicas a presenza de ácidos nucleicos.	CSIEE CMCCT
	i g	B1.4.	BB1.4.1. Identifica os monómeros e distingue os enlaces químicos que permiten a síntese das macromoléculas: enlaces O-glicosídico, enlace éster, enlace peptídico e enlace O-nucleosídico.	- Identifica os monómeros dos ácidos nucleicos (nucleótidos). - Distingue o enlace químico O-nucleosídico que permite a síntese de ácidos nucleicos.	Identifica os monómeros e distingue o enlace O-nucleosídico presentes nos ácidos nucleicos.	CMCCT CD	
	i	B1.5.	BB1.5.1. Describe a composición e a función das principais biomoléculas orgánicas.	- Describe a composición e a función dos principais glúcidos.	Describe a composición, estrutura e a función dos principais glúcidos.	CCL	

	i d l	B3.1.	B3.1.	BB3.1.1. Describe a estrutura e a composición química do ADN, e recoñece a súa importancia biolóxica como molécula responsable do almacenamento, a conservación e a transmisión da información xenética.	- Describe a estrutura e a composición química do ADN. - Recoñece a importancia biolóxica do ADN.	Describe as funcións do ADN como molécula responsable do almacenamento, a conservación e a transmisión da información xenética.	CCL CSC CCEC
	i l	B3.3. B3.4..	B3.4.	BB3.4.1. Diferencia os tipos de ARN e a función de cada un nos procesos de transcrición e tradución.	- Diferencia os tipos de ARN e a función de cada un.	Diferencia os tipos de ARN e a función de cada un.	CAA CMCCT
6. A célula	i e	B2.1. . B2.2. B2.3. B2.4.	B2.1..	BB2.1.1. Compara unha célula procariota con unha eucariótica, e identifica os orgánulos citoplasmáticos presentes nelas.	- Compara unha célula procariota con unha eucariótica. - Identifica os orgánulos citoplasmáticos presentes nos diferentes tipos de células.	Interpreta a estrutura interna dunha célula eucariota e dunha célula procariota (tanto co microscopio óptico como co microscopio electrónico), identificando os orgánulos da primeira e describindo a función que desempeñan.	CAA CMCCT CD
	d e l	B2.3. B2.4. B2.5.	B2.2.	BB2.2.1. Esquematiza os orgánulos citoplasmáticos e recoñece as súas estruturas.	- Esquematiza os orgánulos citoplasmáticos e recoñece as súas estruturas.	Recoñece e representa os orgánulos celulares.	CSIEE
				BB2.2.2. Analiza a relación entre a composición química, a estrutura e a ultraestrutura dos orgánulos celulares, e a súa función.	- Analiza a relación entre a composición química, a ultraestrutura e función dos orgánulos celulares.	Describe a ultraestrutura da maioría dos orgánulos celulares e a súa función.	CSIEE CAA
	e i m l	B2.10.	B2.6.	BB2.6.1. Compara e distingue os tipos e os subtipos de transporte a través das membranas, e explica detalladamente as características de cada un.	- Compara e distingue os tipos e os subtipos de transporte a través das membranas. - Explica detalladamente as características de cada tipo de transporte a través das membranas.	Distingue os tipos de transporte a través das membranas, e explica as características de cada un.	CAA CCL CSIEE
7. O núcleo e a división celular	i	B2.6. Ciclo celular .	B2.3. Analizar o ciclo celular e diferenciar as súas fases.	BB2.3.1. Identifica as fases do ciclo celular, e explica os principais procesos que acontecen en cada unha.	- Identifica as fases do ciclo celular. - Explica os principais procesos que acontecen en cada fase do ciclo celular.	Identifica a maioría das fases do ciclo celular, e explica os principais procesos que acontecen en cada unha.	CCL CD
	e l	B2.7. B2.8...	B2.4.	BB2.4.1. Recoñece en microfotografías e	- Recoñece en microfotografías e	Recoñece en microfotografías e	CAA CMCCT

		B2.9.		esquemas as fases da mitose e da meiose, e indica os acontecementos básicos que se producen en cada unha.	esquemas as fases da mitose e da meiose. - Indica os acontecementos básicos que se producen en cada fase da mitose e meiose.	esquemas as fases da mitose e da meiose, e indica os acontecementos básicos que se producen en cada unha.	CD
				BB2.4.2. Establece as analoxías e as diferenzas máis significativas entre mitose e meiose.	- Establece as analoxías e as diferenzas máis significativas entre mitose e meiose.	Coñece as diferenzas máis significativas entre mitose e meiose	CAA CSIEE
	e	B2.8.	B2.5.	BB2.5.1. Resume a relación da meiose coa reprodución sexual, o aumento da variabilidade xenética e a posibilidade de evolución das especies.	- Resume a relación da meiose coa reprodución sexual, o aumento da variabilidade xenética e a posibilidade de evolución das especies.	Recoñece a importancia da meiose e a reprodución sexual no aumento da variabilidade xenética e a evolución das especies.	CAA CCL CMCCT
8. Metabolismo	e i m l	B2.11. B2.12.	B2.7.	BB2.7.1. Define e interpreta os procesos catabólicos e os anabólicos, así como os intercambios enerxéticos asociados a eles.	- Define e interpreta os procesos catabólicos e os anabólicos, así como os intercambios enerxéticos asociados a eles. - Indica o papel do poder redutor e do ATP nos procesos metabólicos.	Define os procesos catabólicos e anabólicos, así como os intercambios enerxéticos asociados a eles.	CAA CSIEE CCL
	e i f	B2.13.	B2.8.	BB2.8.1. Sitúa, a nivel celular e a nivel de orgánulo, o lugar onde se produce cada un destes procesos, e diferencia en cada caso as rutas principais de degradación e de síntese, e os encimas e as moléculas máis importantes responsables dos devanditos procesos.	- Sitúa, a nivel celular e a nivel de orgánulo, o lugar onde se produce cada proceso da respiración celular. - Diferencia en cada caso as rutas principais de degradación e de síntese.	Identifica os produtos iniciais e finais das rutas da respiración celular e sitúa a nivel celular e de orgánulo o lugar onde se producen cada unha destas rutas.	CAA CMCCT
	i	B2.14. B2.15.	B2.9.	BB2.9.1. Contrasta as vías aeróbicas e anaeróbicas, e establece a súa relación co seu rendemento enerxético.	- Contrasta as vías aeróbicas e anaeróbicas. - Establece a relación do rendemento enerxético con cada ruta catabólica.	Explica o significado biolóxico da respiración celular indicando as diferenzas entre a vía aerobia e a anaerobia respecto da rendibilidade enerxética e os produtos finais orixinados.	CMCCT
				BB2.9.2. Valora a importancia das fermentacións en numerosos procesos industriais, e recoñece as súas aplicacións.	- Recoñece as aplicacións das fermentacións. - Valora a importancia das fermentacións en numerosos procesos industriais.	Coñece as aplicacións industriais dos produtos finais da respiración celular.	CCEC CSC
9. Os procesos	l	B2.16.	B2.10.	BB2.10.1. Identifica e clasifica os tipos de organismos fotosintéticos.	- Clasifica os tipos de organismos fotosintéticos.	Identifica os organismos fotosintéticos.	CAA CSIEE

			BB2.10.2. Localiza a nivel subcelular onde se leva a cabo cada fase, e destaca os procesos que teñen lugar.	- Localiza a nivel subcelular onde se leva a cabo cada fase da fotosíntese. - Destaca os procesos que teñen lugar na fotosíntese.	Sitúa a nivel celular e subcelular onde se leva a cabo cada fase da fotosíntese e describe os procesos que teñen lugar.	CAA
a	B2.17.	B2.11.	BB2.11.1. Contrasta a importancia biolóxica da fotosíntese para o mantemento da vida na Terra.	- Contrasta a importancia biolóxica da fotosíntese para o mantemento da vida na Terra.	Describe a importancia biolóxica da fotosíntese para o mantemento da vida na Terra.	CSC CCEC
e	B2.18.	B2.12..	BB2.12.1. Valora o papel biolóxico dos organismos quimiosintéticos.	- Valora o papel biolóxico dos organismos quimiosintéticos.	Coñece o papel biolóxico dos organismos quimiosintéticos.	CCEC
l	B4.1.	B4.1.	BB4.1.1. Clasifica os microorganismos no grupo taxonómico ao que pertencen.	- Clasifica os microorganismos no grupo taxonómico ao que pertencen.	Clasifica os microorganismos no grupo taxonómico ao que pertencen.	CSIEE
e	B4.2. . B4.3.	B4.2.	BB4.2.1. Analiza a estrutura e a composición dos microorganismos e relaciónaas coa súa función.	- Analiza a estrutura e a composición dos microorganismos e relaciónaas coa súa función.	Coñece as principais características dos grupos de microorganismos.	CSIEE
l	B4.4. B4.5.	B4.3.	BB4.3.1. Describe técnicas instrumentais que permiten o illamento, o cultivo e o estudo dos microorganismos para a experimentación biolóxica.	- Describe técnicas instrumentais que permiten o illamento, o cultivo e o estudo dos microorganismos para a experimentación biolóxica.		CD CMCCT
a	B4.6.	B4.4.	BB4.4.1. Recoñece e explica o papel fundamental dos microorganismos nos ciclos xeoquímicos.	- Recoñece e explica o papel fundamental dos microorganismos nos ciclos xeoquímicos.	Explica o papel dos microorganismos nos ciclos xeoquímicos.	CCL CMCCT
b	B4.7.	B4.5.	BB4.5.1. Relaciona os microorganismos patóxenos máis frecuentes coas doenzas que orixinan.	- Relaciona os microorganismos patóxenos máis frecuentes coas doenzas que orixinan.	Relaciona os microorganismos patóxenos máis frecuentes coas doenzas que orixinan.	CSC CD
a	B4.8. B4.9..	B4.6.	BB4.6.1. Analiza a intervención dos microorganismos en numerosos procesos naturais e industriais, e as súas numerosas aplicacións.	- Analiza a intervención dos microorganismos en procesos naturais e industriais, e as súas aplicacións.	Coñece algunhas das aplicacións naturais e industriais dos microorganismos.	CAA CCEC CSC CMCCT
			BB4.6.2. Recoñece e identifica os tipos de microorganismos implicados en procesos fermentativos de interese	- Coñece microorganismos implicados en procesos fermentativos de interese industrial.	Coñece algún tipo de microorganismos implicados en procesos fermentativos de interese industrial.	CCEC CSC CMCCT

			industrial.				
			BB4.6.3. Valora as aplicacións da biotecnoloxía e a enxeñaría xenética na obtención de produtos farmacéuticos, en medicina e en biorremediación, para o mantemento e a mellora do medio.	- Valora as aplicacións da biotecnoloxía e a enxeñaría xenética na obtención de produtos farmacéuticos, en medicina e en biorremediación, para o mantemento e a mellora do medio.	Valora as aplicacións da microbioloxía na industria alimentaria e farmacéutica e na mellora do medio natural.	CD CMCCT	
14. Inmunoloxía	de b	B5.1..	B5.1.	BB5.1.1. Analiza os mecanismos de autodefensa dos seres vivos e identifica os tipos de resposta inmunitaria.	- Analiza os mecanismos de autodefensa dos seres vivos. - Identifica os tipos de resposta inmunitaria.	Coñece os mecanismos de autodefensa dos seres vivos e identifica os tipos de resposta inmunitaria.	CAA CSIEE
	l i	B5.2. B5.3.	B5.2..	BB5.2.1. Describe as características e os métodos de acción das células implicadas na resposta inmune.	- Describe as características e os métodos de acción das células implicadas na resposta inmune.	Describe as características e os métodos de acción das células implicadas na resposta inmune.	CCL
	i l	B5.4.	B5.3.	BB5.3.1. Compara as características da resposta inmune primaria e secundaria.	- Compara as características da resposta inmune primaria e secundaria.	Coñece as diferenzas entre resposta inmune primaria e secundaria.	CAA
	e g i	B5.5.	B5.4.	BB5.4.1. Define os conceptos de antíxeno e de anticorpo, e recoñece a estrutura e a composición química dos anticorpos.	- Define os conceptos de antíxeno e de anticorpo. - Recoñece a estrutura e a composición química dos anticorpos.	Define os conceptos de antíxeno e de anticorpo, e recoñece a estrutura e a composición química dos anticorpos.	CCL CAA
	i l	B5.6.	B5.5..	BB5.5.1. Clasifica os tipos de reacción antíxeno-anticorpo e resume as características de cada un.	- Clasifica os tipos de reacción antíxeno-anticorpo e resume as características de cada un.		CAA
	i l	B5.7.	B5.6..	BB5.6.1. Destaca a importancia da memoria inmunolóxica no mecanismo de acción da resposta inmunitaria e asóciaa coa síntese de vacinas e soros.	- Destaca a importancia da memoria inmunolóxica no mecanismo de acción da resposta inmunitaria. - Diferencia os conceptos de soro e vacina.	Diferenza inmunidade natural e artificial e vacina e soro.	CAA
	m h ñ	B5.8.. B5.9..	B5.7.	BB5.7.1. Resume as principais alteracións e disfuncións do sistema inmunitario, e analiza as diferenzas entre alerxias e inmunodeficiencias.	- Resume as principais alteracións e disfuncións do sistema inmunitario. - Analiza as diferenzas entre alerxias e inmunodeficiencias. - Explica a relación entre inmunidade e cancro.	Resume as principais alteracións e disfuncións do sistema inmunitario, e explica a relación entre inmunidade e cancro.	CCL CSIEE

h g a	B5.10.	B5.8.	BB5.8.1. Describe o ciclo de desenvolvemento do VIH.	BB5.8.1. Describe o ciclo de desenvolvemento do VIH.	Coñece a base biolóxica da SIDA e as medidas preventivas.	CAA CD CCL	
	e i	B5.11.	B5.9.	BB5.9.1. Clasifica e cita exemplos das doenzas autoinmunes máis frecuentes, así como os seus efectos sobre a saúde.	BB5.9.1. Clasifica e cita exemplos das doenzas autoinmunes máis frecuentes, así como os seus efectos sobre a saúde.	Cita exemplos das doenzas autoinmunes máis frecuentes, así como os seus efectos sobre a saúde.	CSIEE CSC CCEC
	e a c	B5.12. B5.13.	B5.10.	BB5.10.1. Recoñece e valora as aplicacións da inmunoloxía e da enxeñaría xenética para a produción de anticorpos monoclonais. BB5.10.2. Describe os problemas asociados ao transplante de órganos, e identifica as células que actúan. BB5.10.3. Clasifica e entende os tipos de transplantes, e relaciona os avances neste ámbito co impacto futuro na doazón de órganos, medula e sangue.	- Recoñece e valora as aplicacións da inmunoloxía e da enxeñaría xenética para a produción de anticorpos monoclonais. - Describe os problemas asociados ao transplante de órganos, e identifica as células que actúan. - Clasifica e entende os tipos de transplantes. - Relaciona os avances neste ámbito co impacto futuro na doazón de órganos, medula e sangue.	 Describe os problemas asociados ao transplante de órganos e as transfusións sanguíneas.	CSC CCEC CAA CSC CCEC CSC CCEC

XEOLOXÍA 2º BACHARELATO

Unidade didáctica	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Indicadores de logro do estándar	Mínimos esixibles	Competencias clave
1.Introdución	I B1.1	▪B1.1.	▪XB1.1.1. Comprende a importancia da xeoloxía na sociedade, e coñece e valora o traballo dos/das xeólogos/as en distintos ámbitos sociais.	▪ XB1.1.1. Comprende a importancia da xeoloxía na sociedade, e coñece e valora o traballo dos/das xeólogos/as en distintos ámbitos sociais.	-Explica a importancia da xeoloxía na sociedade e traballo dos /das xeólogos/as en distintos ámbitos sociais.	Explica a importancia da xeoloxía na sociedade.	CMCT CSC

	i	B1.2	▪ B1.2.	▪ XB1.2.1. Selecciona información, analiza datos, formula preguntas pertinentes e procura respostas para un pequeno proxecto relacionado coa xeoloxía.	-Selecciona información, analiza datos, formula preguntas pertinentes e procura respostas para un pequeno proxecto relacionado coa xeoloxía.	Selecciona información, analiza datos, formula preguntas pertinentes e procura respostas para un pequeno proxecto relacionado coa xeoloxía.	CCEC CAA
	i	B1.3	▪ B1.3.	▪ XB1.3.1. Comprende o significado de tempo xeolóxico e utiliza principios fundamentais da xeoloxía, como a horizontalidade, a superposición, o actualismo e o uniformismo	-Comprende o significado de tempo xeolóxico -Utiliza principios fundamentais da xeoloxía, como a horizontalidade, a superposición, o actualismo e o uniformismo	Utiliza principios fundamentais da xeoloxía, como a horizontalidade, a superposición, o actualismo e o uniformismo.	CMCCT CAA
	b a d	B1.6	▪ B1.6.	XB1.6.1. Identifica manifestacións da xeoloxía no ámbito diario, coñecendo usos e aplicacións desta ciencia na economía, na política, no desenvolvemento sustentable e na protección ambiental.	- Identifica manifestacións da xeoloxía no ámbito diario, coñecendo usos e aplicacións desta ciencia na economía, na política, no desenvolvemento sustentable e na protección ambiental.	Coñece usos e aplicacións da Xeoloxía na economía e no desenvolvemento sustentable.	CMCCT CSC
2. Minerais	i	B.2. 1 B2.2 B2.3	B.2.1. Describir as propiedades que caracterizan a materia mineral; comprender e sinalar a súa variación como unha función da estrutura e a composición química dos minerais; e recoñecer a utilidade dos minerais polas súas propiedades.	BXB.2.1.1. Identifica as características que determinan a materia mineral, por medio de actividades prácticas con exemplos de minerais con propiedades contrastadas, relacionando a utilización dalgúns minerais coas súas propiedades.	- Identifica as características que determinan a materia mineral -Realiza actividades prácticas con exemplos de minerais con propiedades contrastadas. -Relaciona a utilización dalgúns minerais coas súas propiedades.	Identifica as características que determinan a materia mineral.	CMCT CAA
	i d	B2.4 B2.5 B2.6	▪ B2.2.	▪ XB2. 1.2. Recoñece os grupos minerais e identifícaos polas súas características fisicoquímicas, e recoñece por medio dunha práctica de visu algúns dos minerais máis comúns.	- Recoñece os grupos minerais e identifícaos polas súas características fisicoquímicas - Recoñece por medio dunha práctica de visu algúns dos minerais máis	Recoñece os grupos minerais e recoñece por medio dunha práctica de visu algúns dos minerais máis comúns.	CMCCT

					comúns.		
	i e	B2.7 B2.8	▪ B2.3.	▪ XB2.1.3. Compara as situacións en que se orixinan os minerais, elaborando táboas segundo as súas condicións fisicoquímicas de estabilidade, e coñece algúns exemplos de evolución e transformación mineral por medio de diagramas de fases.	- Compara as situacións en que se orixinan os minerais. - Elabora táboas segundo as súas condicións fisicoquímicas de estabilidade. - Coñece algúns exemplos de evolución e transformación mineral por medio de diagramas de fases.	Compara as situacións en que se orixinan os minerais.	CAA CCL
	i	B2.9 B2.10.	▪ B2.4.	▪ XB2.1.4. Compara os ambientes e os procesos xeolóxicos en que se forman os minerais e as rochas, e identifica algúns minerais como característicos de cada proceso xeolóxico de formación.	-Compara os ambientes e os procesos xeolóxicos en que se forman os minerais e as rochas - Identifica algúns minerais como característicos de cada proceso xeolóxico de formación.	Identifica algúns minerais como característicos de cada proceso xeolóxico de formación.	CAA
3. Rochas	i l	B3.1 B3.2 B3.3	▪ B3.1.	▪ XB3.1.1. Explica o concepto de rocha e as súas principais características.	Explica o concepto de rocha e as súas principais características.	Explica o concepto de rocha.	CMCT
				▪ XB3.1.2. Identifica mediante unha proba visual, en fotografías e/ou con espécimes reais, variedades e formacións de rochas, realizando exercicios prácticos na aula e elaborando táboas comparativas das súas características.	- Identifica mediante unha proba visual, en fotografías e/ou con espécimes reais, variedades e formacións de rochas. -Realiza exercicios prácticos na aula e elaborando táboas comparativas das súas características.	Identifica mediante unha proba visual, en fotografías e/ou con espécimes reais, variedades e formacións de rochas.	CMCT CCEC
	d i	B3.4	B3.2.	▪ XB3.2.1. Describe a evolución do magma segundo a súa natureza, utilizando diagramas e cadros sinópticos.	- Describe a evolución do magma segundo a súa natureza, utilizando diagramas e cadros sinópticos.	Describe a evolución do magma segundo a súa natureza	CMCT
	i e	B3.9 B3.10.	B3.4.	▪ XB3.4.1. Comprende o concepto de metamorfismo e os seus tipos, asociándoos as condicións de presión e temperatura, e é quen de elaborar cadros sinópticos comparando os devanditos tipos.	- Comprende o concepto de metamorfismo e os seus tipos, asociándoos as condicións de presión e temperatura -Elabora cadros sinópticos comparando os devanditos tipos. - Recoñece grupos de rochas metamórficas.	Comprende o concepto de metamorfismo e os seus tipos, asociándoos as condicións de presión e temperatura	CMCT CSIEE

4. Tectónica de placas	i e	B3.6 B3.7 B3.8	B3.3.	<ul style="list-style-type: none"> XB3.3.1. Comprende e describe o proceso de formación das rochas sedimentarias, desde a meteorización da área fonte, pasando polo transporte e o depósito, a diaxénese, utilizando unha linguaxe científica axeitada ao seu nivel educativo. 	<ul style="list-style-type: none"> - Comprende e describe o proceso de formación das rochas sedimentarias, desde a meteorización da área fonte, pasando polo transporte, o depósito e a diaxénese. -Identifica distintos grupos de rochas sedimentarias 	Describe o proceso de formación das rochas sedimentarias, desde a meteorización da área fonte, pasando polo transporte e o depósito, a diaxénese	CCL CMCT
				<ul style="list-style-type: none"> BX3.3.2. Comprende e describe os conceptos de facies sedimentarias e medios sedimentarios, identificando e localizando algunhas sobre un mapa e/ou no seu ámbito xeográfico-xeolóxico. 	<ul style="list-style-type: none"> - Comprende e describe os conceptos de facies sedimentarias e medios sedimentarios -Identifica e localiza algunha facie sedimentaria sobre un mapa e/ou no seu ámbito xeográfico-xeolóxico. 	Comprende e describe os conceptos de facies sedimentarias e medios sedimentarios	CCL CMCT
	l	B3.1 1.	▪ B3.5.	<ul style="list-style-type: none"> BX3.5.1. Comprende o concepto de fluídos hidrotermais, localizando datos, imaxes e vídeos na rede sobre fumarolas e geysers actuais, e identifica os depósitos asociados. 	<ul style="list-style-type: none"> - Comprende o concepto de fluídos hidrotermais -Localiza datos, imaxes e videos na rede sobre fumarolas e geysers actuais, e identifica os depósitos asociados. 	Comprende o concepto de fluídos hidrotermais	CD CMCT
	l d	<ul style="list-style-type: none"> B3.1 2. B3.1 3. 	▪ B3.6.	<ul style="list-style-type: none"> BX3.6.1. Comprende e explica os fenómenos ígneos, sedimentarios, metamórficos e hidrotermais en relación coa tectónica de placas. 	<ul style="list-style-type: none"> -Relaciona fenómenos ígneos, sedimentarios, metamórficos e hidrotermais coa tectónica de placas. 	<ul style="list-style-type: none"> -Relaciona fenómenos ígneos, sedimentarios, metamórficos e hidrotermais coa tectónica de placas. 	
		▪ B1.4	▪ B1.4.	<ul style="list-style-type: none"> XB1.4.1. Interpreta algunhas manifestacións do dinamismo terrestre como consecuencia da tectónica de placas. 	<ul style="list-style-type: none"> -Interpreta algunhas manifestacións do Dinamismo terrestre como consecuencia da tectónica de placas 	Interpreta algunhas manifestacións do dinamismo terrestre como consecuencia da tectónica de placas	CAA
		i e	B4.1 B4.2	▪ B4.1.	<ul style="list-style-type: none"> XB4.1.1. Compara, en diferentes partes do planeta, o mapa simplificado de placas tectónicas con outros máis actuais achegados pola xeoloxía e a xeodesia. 	<ul style="list-style-type: none"> - Compara, en diferentes partes do planeta, o mapa simplificado de placas tectónicas con outros máis actuais achegados pola xeoloxía e a xeodesia.outr 	Coñece e indica como é o mapa actual das placas tectónicas
	i	B4.3 B4.4 B4.5	▪ B4.2..	<ul style="list-style-type: none"> XB4.2.1. Coñece canto e como se moven as placas tectónicas, e utiliza programas informáticos 	<ul style="list-style-type: none"> -Coñece canto e como se moven as placas tectónicas. - Utiliza programas 	Coñece canto e como se moven as placas tectónicas	CD

			de uso libre para coñecer a velocidade relativa do seu centro docente (ou outro punto de referencia) respecto ao resto de placas tectónicas.	informáticos de uso libre para coñecer a velocidade relativa do seu centro docente (ou outro punto de referencia) respecto ao resto de placas tectónicas.		
			▪ XB4.2.2. Entende e explica por qué se moven as placas tectónicas e que relación ten coa dinámica do interior terrestre.	- Entende e explica por qué se moven as placas tectónicas e que relación ten coa dinámica do interior terrestre.	Entende e explica por qué se moven as placas tectónicas e que relación ten coa dinámica do interior terrestre.	CAA
i	B4.6	▪ B4.3.	▪ XB4.3.1. Comprende e describe como se deforman as rochas.	- Comprende e describe como se deforman as rochas.	Comprende e describe como se deforman as rochas.	CCL CMCT
e m	B4.7	▪ B4.4.	▪ XB4.4.1. Coñece as principais estruturas xeolóxicas.	- Coñece as principais estruturas xeolóxicas. - Identifica distintos tipos de dobras e fallas - Fai esquemas de dobras e fallas.	Coñece e identifica as principais estruturas xeolóxicas: dobras e fallas.	CCL CAA
e l	B4.8	▪ B4.5.	▪ XB4.5.1. Coñece e describe as principais características dos modelos de oróxeos.	- Coñece e describe as principais características dos modelos de oróxeos. - Identifica esquemas dos distintos tipos de oróxeos. -Relaciona o relevo galego coas principais oroxenias.	Coñece e describe as principais características dos modelos de oróxeos	CCL CAA
b i	B4.9 B4.10.	▪ B4.6.	▪ XB4.6.1. Explica os principais trazos do relevo do planeta e a súa relación coa tectónica de placas.	- Explica os principais trazos do relevo	Relaciona os principais trazos do relevo	CAA
			▪ XB4.6.2. Comprende e explica a relación entre a tectónica de placas, o clima e as variacións do nivel do mar.	- Comprende e explica a relación entre a tectónica de placas, o clima e as variacións do nivel do mar.	Relaciona o clima e as variacións do nivel do mar coa tectónica de placas.	CAA CMCT
			▪ XB4.6.3. Coñece e argumenta como a distribución de rochas, a escala planetaria, está controlada pola tectónica de placas.	- Coñece e argumenta como a distribución de rochas, a escala planetaria, está controlada pola tectónica de placas.	Relaciona a distribución das rochas coa tectónica de placas.	CAA CMCT
			▪ XB4.6.4. Relaciona as principais estruturas xeolóxicas (dobras e fallas) coa tectónica de placas.	-Relaciona as principais estruturas xeolóxicas (dobras e fallas) coa tectónica de placas.	Relaciona as principais estruturas xeolóxicas (dobras e fallas) coa tectónica de placas.	CAA CSIEE
			▪ XB4.6.5. Comprende e describe a distribución da sismicidade e o vulcanismo	- Analiza e explica mapas da distribución da sismicidade e o	Relaciona a distribución da sismicidade e o	CAA CMCT

			no marco da tectónica de placas.	vulcanismo relacionándoos coa tectónica de placas.	vulcanismo coa tectónica de placas.	
eg	B4.11.	▪ B4.7.	▪ XB4.7.1. Entende como evoluciona o mapa das placas tectónicas ao longo do tempo e visualiza, a través de programas informáticos, a evolución pasada e futura das placas.	- Entende como evoluciona o mapa das placas tectónicas ao longo do tempo. -Visualiza, a través de programas informáticos, a evolución pasada e futura das placas.	Entende como evoluciona o mapa das placas tectónicas ao longo do tempo.	CD CMCT
lm	B5.2.	▪ B5.1. Recoñecer a capacidade transformadora dos procesos externos.	▪ XB5.1.1. Comprende e analiza como os procesos externos transforman o relevo.	-Comprende e analiza como os procesos externos transforman o relevo.	Comprende como os procesos externos transforman o relevo	CAA
abl	B5.3.	▪ B5.2.	▪ XB5.2.1. Identifica o papel da atmosfera, a hidrosfera e a biosfera (incluída a acción antrópica).	-Explica o papel da atmosfera, a hidrosfera e a biosfera (incluída a acción antrópica como axentes que orixinan os procesos xeolóxicos externos	Explica o papel da atmosfera, a hidrosfera e a biosfera (incluída a acción antrópica como axentes que orixinan os procesos xeolóxicos externos.	CMCT
eah	B5.4.	▪ B5.3.	▪ XB5.3.1. Analiza o papel da radiación solar e da gravidade como motores dos procesos xeolóxicos externos.	- Explica o papel da radiación solar e da gravidade como motores dos procesos xeolóxicos externos.	Explica o papel da radiación solar e da gravidade como motores dos procesos xeolóxicos externos.	CAA
e	B5.5 B5.6	▪ B5.4.	▪ XB5.4.1. Diferencia os tipos de meteorización.	- Explica os tipos de meteorización. - Recoñece estruturas formadas por distintos tipos de meteorización	Explica os tipos de meteorización	CMCT
			▪ XB5.4.2. Coñece os principais procesos edafoxenéticos e a súa relación cos tipos de solos.	- Explica os principais procesos edafoxenéticos . -Relaciona os tipos de solos cos principais procesos edafoxenéticos .	Explica os principais procesos edafoxenéticos	CAA CMCT
el	B5.7.	▪ B5.5.	▪ XB5.5.1. Identifica os factores que favorecen ou dificultan os movementos de ladeira e coñece os seus principais tipos.	- Identifica os factores que favorecen ou dificultan os movementos de ladeira. -Explica os principais tipos de movementos de ladeira. -Recoñece os riscos xeolóxicos dos movementos de ladeira.	Explica os principais tipos de movementos de ladeira.	CMCT
5. Xeomorfoloxía						

a c i	▪ B5.8	▪ B5.6.	▪ XB5.6.1. Coñece a distribución da auga no planeta, e comprende e describe o ciclo hidrolóxico.	-Coñece a distribución da auga no planeta. -Comprende e describe o ciclo hidrolóxico.	Comprende e describe o ciclo hidrolóxico.	CMCT CAA
a l e .	▪ B5.9	▪ B5.7.	▪ XB5.7.1. Relaciona os procesos de escoamento superficial e as súas formas resultantes	-Identifica as formas resultantes dos procesos de escoamento superficial. -Explica a formación de distintas estruturas orixinadas por escoamento superficial.	-Identifica as formas resultantes dos procesos de escoamento superficial.	CAA CSIEE
i e	B5.10.	▪ B5.8.	▪ XB5.8.1. Diferencia as formas resultantes da modelaxe glacial, asociandoas co seu proceso correspondente.	-Identifica as formas resultantes dos procesos de modelaxe glacial. -Explica a formación de distintas estruturas orixinadas por modelaxe glacial.	Identifica e relaciona as formas resultantes dos procesos de modelaxe glacial co seu proceso de formación.	CMCT CAA
i e	B5.11.	B5.9.	▪ XB5.9.1. Comprende a dinámica mariña e relaciona as formas resultantes co seu proceso correspondente	- Identifica as formas resultantes da dinámica mariña. -Explica a formación de estruturas orixinadas pola dinámica mariña	- Identifica e relaciona as formas resultantes da dinámica mariña co seu proceso de formación	CMCT CAA
i e	▪ B5.12.	▪ B5.10.	▪ XB5.10.1. Diferencia formas resultantes da modelaxe eólica.	- Identifica as formas resultantes da modelaxe eólica. -Explica a formación de estruturas orixinadas pola modelaxe eólica.	-Identifica e relaciona as formas resultantes da dinámica eólica co seu proceso de formación.	CMCT
e l	▪ B5.13.	▪ B5.11.	▪ XB5.11.1. Sitúa a localización dos principais desertos	- Explica a relación entre a localización dos principais desertos e a circulación atmosférica.	Explica a relación entre a localización dos principais desertos e a circulación atmosférica.	CMCT
l i	▪ B5.14.	▪ B5.12.	▪ XB5.12.1. Relaciona algúns relevos singulares co tipo de rocha.	-Identifica estruturas de relevo cársticos. - Explica os procesos de formación de distintos relevos cársticos -Identifica estruturas de relevo granítico. - Explica os procesos de formación de distintos relevos graníticos.	Identifica estruturas do relevo cárstico e granítico.	CAA
i l	▪ B5.15.	▪ B5.13.	▪ XB5.13.1. Relaciona algúns relevos singulares coa estrutura xeolóxica.	-Relaciona algúns relevos singulares coa estrutura xeolóxica.	-Relaciona algúns relevos singulares coa estrutura xeolóxica.	CAA

6. Tempo xeolóxico e xeoloxía histórica

g l	B5.1 6. B5.1 7.	▪ B5.14.	▪ XB5.14.1. A través de fotografías ou de visitas con Google Earth a diferentes paisaxes locais ou rexionais, relaciona o relevo cos axentes e os procesos xeolóxicos externos.	- Identifica en fotografías ou imaxes de Google Earth de diferentes paisaxes locais ou rexionais os axentes e os procesos xeolóxicos externos.	-Recoñece en fotografías de paisaxes os axentes xeolóxicos e os procesos xeolóxicos externos que actúan.	CD
c m	B6.1	▪ B6.1.	▪ XB6.1.1. Argumenta sobre a evolución do concepto de tempo xeolóxico e a idea da idade da Terra ao longo de historia do pensamento científico.	-Explica a evolución do concepto de tempo xeolóxico e a idea da idade da Terra ao longo de historia do pensamento científico.	- Coñece a evolución do concepto de tempo xeolóxico e da idea e da idade da terra.	CSC CSIEE
e l	▪ B6.	▪ B6.2.	▪ XB6.2.1. Entende e desenvolve a analogía dos estratos como as páxinas do libro onde está escrita a historia da Terra.	- Reconstrúe a historia da Terra a través do estudo dos estratos, estruturas sedimentarias e bioxénicas, e da paleoclimatoloxía.	- Reconstrúe a historia da Terra a través do estudo dos estratos, estruturas sedimentarias e bioxénicas, e da paleoclimatoloxía.	CAA
			▪ XB6.2.2. Coñece a orixe dalgunhas estruturas sedimentarias orixinadas por correntes (ripples e estratificación cruzada) e bioxénicas (galerías e pistas), e utilízalas para a reconstrución paleoambiental.	- Identifica estruturas sedimentarias orixinadas por correntes (ripples e estratificación cruzada) e bioxénicas (galerías e pistas) e utilízalas para a reconstrución paleoambiental.	Identifica estruturas sedimentarias orixinadas por correntes (ripples e estratificación cruzada) e bioxénicas (galerías e pistas) e utilízalas para a reconstrución paleoambiental.	CMCT CAA
i a	B6.3 B6.4	▪ B6.3.	▪ XB6.3.1. Coñece e utiliza os métodos de datación relativa e das interrupcións no rexistro estratigráfico a partir da interpretación de cortes xeolóxicos e correlación de columnas estratigráficas.	-Explica métodos de datación relativa. -Interpreta cortes xeolóxicos e correlaciona columnas estratigráficas utilizando os métodos de datación relativa.	Interpreta cortes xeolóxicos e correlaciona columnas estratigráficas utilizando os métodos de datación relativa.	CMCT CAA
i e	B6.5	▪ B6.4.	▪ XB6.4.1. Coñece as unidades cronoestratigráficas, e amosa o seu manexo en actividades e exercicios	- Coñece as unidades cronoestratigráficas. -Manexa as unidades cronoestratigráficas en actividades e exercicios.	- Ordea as unidades cronoestratigráficas.	CMCT CCEC

8. Recursos minerais e enerxéticos

	c l	B6.6	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B6.5 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XB6.5.1. Analiza algúns dos cambios climáticos, biolóxicos e xeolóxicos que aconteceron nas diferentes eras xeolóxicas, e confecciona resumos explicativos ou táboas. 	<ul style="list-style-type: none"> - Analiza algúns dos cambios climáticos, biolóxicos e xeolóxicos que aconteceron nas diferentes eras xeolóxicas - Confecciona resumos explicativos ou táboas dos cambios climáticos, biolóxicos e xeolóxicos que aconteceron nas diferentes eras xeolóxicas. 	<ul style="list-style-type: none"> - Relaciona cambios climáticos, biolóxicos e xeolóxicos coas diferentes eras xeolóxicas. 	CMCT CSIEE
	a h	B8.1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B8.1. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XB8.1.1. Coñece e identifica os recursos naturais como renovables ou non renovables. 	<ul style="list-style-type: none"> -Coñece e identifica os recursos naturais como renovables ou non renovables. 	<ul style="list-style-type: none"> -Coñece e identifica os recursos naturais como renovables ou non renovables 	CMCT
	c l	B8.2	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B8.2. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XB8.2.1. Identifica a procedencia dos materiais e dos obxectos que o/a rodean, e realiza unha táboa sinxela onde se indique a relación entre a materia prima e os materiais ou obxectos. 	<ul style="list-style-type: none"> Identifica a procedencia dos materiais e dos obxectos que o/a rodean. - Realiza unha táboa sinxela onde se indique a relación entre a materia prima e os materiais ou obxectos. 	<ul style="list-style-type: none"> Identifica a procedencia dalgúns materiais e dalgúns obxectos que o/a rodean. 	CMCT CAA
	a c h m	B8.3	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B8.3. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XB8.3.1. Localiza información na rede de diversos tipos de depósitos, e relaciónaos con algún dos procesos xeolóxicos formadores de minerais e de rochas. 	<ul style="list-style-type: none"> - Coñece diversos tipos de depósitos, e relaciónaos con algún dos procesos xeolóxicos formadores de minerais e de rochas. 	<ul style="list-style-type: none"> - Relaciona diversos tipos depósitos minerais con algún dos procesos xeolóxicos formadores de minerais e de rochas. 	CD CAA
	a h	B8.4	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B8.4. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XB8.4.1. Elabora táboas e gráficos sinxelos a partir de datos económicos de explotacións mineiras, estima un balance economizo e interpreta a evolución dos datos. 	<ul style="list-style-type: none"> -Elabora táboas e gráficos sinxelos a partir de datos económicos de explotacións mineiras. - Estima un balance economizo e interpreta a evolución dos datos. 	<ul style="list-style-type: none"> Estima un balance economizo e interpreta a evolución dos datos dalgunhas explotacións mineiras. 	CMCT CAA
	a b h	B8.5	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B8.5. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XB8.5.1. Compila información ou visita algunha explotación mineira concreta, e emite unha opinión crítica fundamentada nos datos obtidos e/ou nas observacións realizadas. 	<ul style="list-style-type: none"> Compila información Dalgunha explotación mineira concreta. -Emite unha opinión crítica fundamentada nos datos obtidos e/ou nas observacións realizadas. 	<ul style="list-style-type: none"> Emite unha opinión crítica fundamentada nos datos obtidos e/ou nas observacións realizadas dalgunha explotación mineira 	CSC CCL

9. Augas subterráneas	e d	B8.6	<ul style="list-style-type: none"> B8.6. 	<ul style="list-style-type: none"> XB8.6.1. Coñece e relaciona os conceptos de augas subterráneas, nivel freático, resurxencias de auga e circulación da auga. 	Coñece e relaciona os conceptos de augas subterráneas, nivel freático, resurxencias de auga e circulación da auga.	Coñece e relaciona os conceptos de augas subterráneas, nivel freático, resurxencias de auga e circulación da auga.	CMCT CAA
	a b c h	B8.7	<ul style="list-style-type: none"> B8.7. 	XB8.7.1. Comprende e valora a influencia humana na xestión as augas subterráneas, expresando a opinión sobre os efectos desta no medio	-Comprende e valora a influencia humana na xestión as augas subterráneas, expresando a opinión sobre os efectos desta no medio.	Comprende e valora a influencia humana na xestión as augas subterráneas	CSC
10. Xeoloxía de España	i e	B9.1	<ul style="list-style-type: none"> B9.1 	XB9.1.1. Coñece a xeoloxía básica de España identificando os principais dominios sobre mapas físicos e xeolóxicos.	- Identifica os Principais dominios xeolóxicos sobre mapas físicos e xeolóxicos de España.	Identifica os principais dominios xeolóxicos sobre mapas físicos e xeolóxicos de España.	CMCT CSC
	e i	B9.2	<ul style="list-style-type: none"> B9.2. 	XB9.2.1. Comprende a orixe xeolóxica da Península Ibérica, as Baleares e as Canarias, e utiliza a tecnoloxía da información para interpretar mapas e modelos gráficos que simulen a evolución da península, as illas e os mares que as rodean.	-Comprende a orixe xeolóxica da Península Ibérica, as Baleares e as Canarias - Utiliza a tecnoloxía da información para interpretar mapas e modelos gráficos que simulen a evolución da península, as illas e os mares que as rodean.	Comprende a orixe xeolóxica da Península Ibérica, as Baleares e as Canarias	CD CSC CMCT
	l	B9.4	<ul style="list-style-type: none"> B9.3. 	<ul style="list-style-type: none"> XB9.3.1. Coñece e enumera os principais acontecementos xeolóxicos que aconteceron no planeta, que estean relacionados coa historia de Iberia, as Baleares e as Canarias. 	-Coñece e enumera os principais acontecementos xeolóxicos que aconteceron no planeta, que estean relacionados coa historia de Iberia, as Baleares e as Canarias.	- Enumera os principais acontecementos xeolóxicos que aconteceron no planeta, que estean relacionados coa historia de Iberia, as Baleares e as Canarias.	CMCT CAA
	l e	B9.5	B9.4.	XB9.4.1. Integra a xeoloxía local (cidade, provincia e/ou comunidade autónoma) cos principais dominios xeolóxicos, a historia xeolóxica do planeta e a tectónica de placas.	-Integra a xeoloxía local (cidade,provincia e/ou comunidade autónoma) cos principais dominios xeolóxicos, a historia xeolóxica do planeta e a tectónica de placas.	Integra a xeoloxía local cos principais dominios xeolóxicos, a historia xeolóxica do planeta e a tectónica de placas.	CAA

5. Información e publicidade

A presente adaptación da programación será presentada e explicada a todo o alumnado polo profesor/a responsable de cada materia polas canles de comunicación que se manteñen durante o tempo de suspensión de clases presenciais.

Ademáis será exposta na páxina web do centro.